

Brassói Lapok

Ára 5 lej Csütörnapok Főszerkesztő 124. szám Ára 5 lej
1931 * június 4 Szele Béla dr. XXXVII. évfolyam

Lezajlott az első felvonás

Ennek a választásnak egyetlen győztese van: az önkény

A munkáspártok nagyarányu előretörése

Brassó, június 2

Gondolkozunk azon, mit írjunk? Elég lesz-e a magyar nyelv csodálatos kifejező ereje annak a vázolására, amit itt választás címén tegnap lejátszottak? Felháborodva és minden indulatunkkal az asztalra csapjunk-e a keserű komédia, a véres Grand Guignol láttán, vagy pedig jobb lesz-e a letargia komor hallgatásába menekülni és összeharapott ajakkal legyinteni egyet a nemzet sárba taposott fenségének teteme felett?

Ejféli óta szakadatlanul csengenek a telefonok és szinte percenkint érkeznek a táviratok. Még nem is tudjuk teljes pontossággal, mi történt, még nem bontakozott ki előtünk egészében a drámai kép, — de azt már látjuk, hogy kilenczú macskával megszijazott háttal, lecsüggesztett fejjel, elbágyadva és meggyötörtén kint csüng a széken a civilizált, demokratikus társadalom alapvető eszménye: a Népakarat. Mint középkorban az elbukott leányzót, úgy csufolták megfizetett bérencek, alávaló talpnyalók, bunkósbotos kormányzsellérek. Tolvajmódra sikkasztották el a nemzet megmászhatatlan elhatározását, orvadászok lótték szügyön a népszuverénitás nemes vadját, egyeskezü betyárok bitangolnak és mindannyiunk legszentebb akaratának terített asztala mellett.

Ez a nap nem a választás napja volt, hanem a brávók és huligánok Bertalan éjszakája. Elképpelve és hitetlenkedve és kábult fejjel rendezzük a jelentéseket, melyekben nem a számok a fontosak, hanem a jelzők. Mert a számok olyanok, amilyeneknek enyveskezü és csirizes lelkü urak akarták őket. De a jelzők a méltatlankodás és indulat őszinte kirobbanásának szülöttei, nem egyszerű jelzők csupán, hanem egyben az ország ítéletei az összeterrorizált, meghamisított, bottalcsinált új parlament felett.

Az egyik távirat azt mondja, hogy „féktelen terror”. A másik azt, hogy „legdrasztikusabb módszerek”. A harmadik raffinált trükkökről és becsstelen terrorról beszél. A telefon innen „irtózatosságot”-ot, onnan „halálos félelem”-ről ad számot.

Tulzunk talán?

Máramarosi munkatársunk azt mondja, hogy „páni rettegés üli meg a várost, az utcákon spiclik és bérencek csatangolnak, a rendőrség fogdája zsufolva van”. Csikszeredáról azt telefonáljuk, hogy a megyét csendőrök szállották meg, akik vakbuzgó dühvel hajkurásszák az „Irredentákat” s az elhurcolt emberek véres fejjel tántorognak haza kihallgatás után. Gyergyószentmiklósról azt táviratozzuk, hogy hatósági erőszakkal rabolják el a választási igazolványokat. Északról délig és kelettől nyugatig dühöng a terror, a fékevesztett erőszak és meglapul a tisztá, szabad, becsület akarata.

Nem választás volt ez, hanem hadjárat, a karhatalmas kormány támadása a népakarat ellen, a lelketlen önkény komitácsi-vérezése a polgári tisztességen.

Tegnapelőtt még azt mondotta Jorga professzor, a kormány nemes elnöke Kolozsvárt, hogy „ő nem akarja magát senkire sem cigányos tülekedéssel ráerősztokolni”.

Ezt mondotta. Egyszerűen és büszkén. Latin göggel és önérzettel. Olyan hangon, olyan méltóságteljes taglejtéssel, ahogyan csak egy dacos hidalgó beszélhet.

Egy tisztalelkű szeladon. Don Nicolas Jorga, el grande historico.

Ezt mondotta. Hogy ő nem akarja. Cigányos tülekedéssel. Ő nem.

Hát ha ő nem akarja, akkor mi elfogadjuk a választás eredményét. Ugy, ahogy van. Ellopott urnákkal, meggyalázott szavazatokkal, csendőrszuronnal, börtönnel, véres fejekkel, elbitorolt mandátumainkkal. Elfogadjuk ezt a választást minden szennyével és gyalázatával együtt.

Mert mi megtettük kötelességünket. Mi megfélemlünk lelkiismeretünknek. A voksainkat elorozhatták, jelöltjeinket lefoghathatták, terrorizálhattak és visszafogozhattak bennünket, de azt nem tagadhatjuk le hogy ahogyan mi viselkedünk, ahogyan mi szenvedtünk, az a magyar népi öntudatnak fényes és csorbítatlan megnyilatkozása volt.

A szavazataink lehetnek ebek harmincadján. De a becsületünk minden százszázalékarányon felül diadalmaskodott.

Súlyos erőpróba, nehéz viadal volt a tegnapi választás. Két győztes került ki belőle:

Az első az önkény és a törvénytelenség. Amit el szokott sodorni a legelső győnge szél.

A második a népi öntudat, a nemzeti becsület tisztasága.

Mellyel ezredékek viharain át is el lehet kormányozni a hajót.

Eredmények az erdélyi megyékben

MAROS-MEGYE

Kormány 13.425
Magyarok 11.823
Zsidók 1.515
Nemzeti-parasztpárt 5.150
Szocdem 521
Averescu 3.579
Kommunista 4.985
Gheorgista 1.289
Lupu 1.061
Vasgárda 1.048
A szavazás folyamán a csendőrség a legkülönbözőbb ürügyekkel feltartóztatta a magyar választókat. Sokat közülük leszállították a vonatról és így gátolták meg, hogy az urnákhoz jussanak.

HUNYAD-MEGYE

Kormánypárt 22.374
Magyar Párt 3.132
Zsidók 697
Nemzeti párt 22.798
Szocdem 3.954
Averescu 2.312
Kommunista 2.257
Lupista 2.271
Gheorgista 1.011
Cuzista 216
Vasgárda 1.218
Hunyadmegyében ezenkívül volt még két pártonkívüli és jelnélküli lista. Ezek közül a 2-es számú 45, a 3-as számú 47 szavazatot kapott.

SZILÁGY-MEGYE

Kormány 11.309

Magyarok 10.763

Zsidók 2.522
Nemzeti párt 15.291
Szocdem 13.241
Kommunisták 3.712

A szilágyosmelyi szavazókerületben, ahová Badacsony, Maniu Gyula faluja is tartozik, a nemzeti parasztpárt mindössze 281, míg a kormány 425, a magyarok 528, a szociálisták 485 és a zsidók 280 szavazatot kaptak. A badacsonyiak Jorgát éltető táblával jöttek és a kormányra szavaztak.

TEMES-MEGYE

Kormány 39.012
Magyar-sváb blokk 14.375
Zsidók 1.910
Nemzeti parasztpárt 9.739
Szocdem 5.781
Kommunista 10.483
Averescu 3.010
Gheorgista 5.085
Lupu 3.168
Cuzista 3.868
Kamatellenes liga 2.226

Ezt az összegezést a prefektura bocsátotta ki, a jegyzőktől kapott jelentései alapján.

A tizenötezernyi szavazat, amelyet a legkíméletlenebb terror ellenére ért el a kisebbségi blokk, igazolja a Magyar Pártnak a független svábokkal kötött paktuma létjogosultságát.

Mintegy 6 ezer magyar és 5 ezer független sváb választót nem engedtek szavazni. Az új-

szentesi választók közül jóformán senki sem jutott az urnához, mert a csendőrség felsőbb parancsra, visszatartotta őket.

Lippán tegnap letartóztatták Bocu Sever volt tartományfőnököt, Obesenyón pedig minden bizalmi-férfit. Munteanu g. kel. lelkész a csendőrök a templomból hurcolták el, mert a nemzeti parasztpárti listát támogatta.

Mint érdekességet említjük meg, hogy az 1928-beli választásokon a Magyar Párt Temes-megyében 10.035 szavazatot kapott, ezuttal tehát a független svábokkal való paktum révén csaknem ötvenszázalékos többséget ért el, noha most nagy terror dühöngött elene.

NAGYKÜLLŐ-VARMEGYE

Nagyküküllő-megye 40.200 szavazója közül érvényes szavazatot 28.466 ember adott le.

Kormánypárt 16.096
Magyar Párt 2.257
Zsidó párt 242
Nemzeti parasztpárt 1.910
Szociáldemokrata 813
Kommunisták 702
Averescu 1.782
Bratianu György 770
Cuzisták 1.898
Vasgárda 328

A kormány 56 százalékos szavazattöbbséget szerzett, a szászok támogatásával. Meglepő és örvendetes, hogy ebben a megyében a rendkívül gyér magyar lakosság is igen szép eredménnyel és a prefektus részéről tett terrorintézkedések ellenére is nagy lelkesedéssel járult az urnák elé.

A román szavazók nagy elkeseredéssel tárgyalták a választás eredményét. Egyikük kijelentette, hogy a román pártok hitegetéseivel 10 év óta jól laktak s legszívesebben a Magyar Pártra adja a szavazatát. A szavazás eredményének összehámlálásakor nagy feltűnést keltett egy szavazócédula, amelyre az ismeretlen választópolgár a bélyegző helyett a következő feliratot tette:
— Hoti si pungasi. (Tolvajok és zsebmetszők.)

BIHAR-MEGYE

Kormány 23.145
Magyarok 12.562
Zsidók 2.375
Nemzeti-parasztpárt 15.402
Szocdem. 1.618
Kommunista 9.727
Averescu 2.275
Georgista 3.417
Lupista 4.610
Vasgárda 861

Ebben a megyében dühöngött talán a legféktelenebbül a magyarság ellenes terror. A Magyar Párt a legutóbbi választás eredményéhez képest kétezer szavazatot veszített, amit nagyrészt a zsidó párt vont el tőle. Feltűnő a megsemmisített szavazatok nagy száma is, amely 3500-ra rug.

Arra, hogy mennyire erőlyesen befolyásolták a szavazás eredményét, a legjellemzőbb az, hogy Mezőtelegden, amely szinmagyar község, a kormány 1.379 szavazatot „kapott”, míg a Magyar Párt csupán 184-et, a dolgozók pedig, akiknek szinte fészkiuk volt ez a helység, csupán 63 voksot.

SZATMAR-MEGYE

Kormány 11.132
Magyarok 8.732
Zsidók 3.268
Nemzeti parasztpárt 11.214
Szocdem 7.190
Kommunista 4.651
Averescu 748
Gheorgista 2.431
Lupista 916
Vasgárda 707

KOLOZS-MEGYE

Kormány 10.365
Magyarok 9.026
Zsidók 1.716
Nemzeti parasztpárt 10.550
Szocdem 2.048
Kommunista 2.442
Averescu 2.381
Gheorgista 1.875
Lupista 2.128
Cuzista 7.046
Vasgárda 573

TORDA-MEGYE

Kormány 11.375
Magyarok 4.671
Zsidók 465
Nemzeti parasztpárt 6.664
Szocdem 687
Kommunista 1.618
Cuzista 2.542

KISKUKULLÓ-MEGYE

Kormány 10.775
Magyarok 409
Zsidók 388
Nemzeti parasztpárt 5.162
Szocdem 900

ALSÓFEHÉR-MEGYE

Kormány 9.664
Magyar Párt 3200
Zsidók 620
Nemzeti párt 17.580
Szocdem 2.335
Averescu 2245
Kommunista 0
Lupu 0
Gheorgista 602
Cuza 0
Vasgárda 0
Kamatellenes 855
Egyéb 0

NASZÓD-MEGYE

Kormány 8.867
Magyar Párt 1.319
Zsidó párt 926
Nemzeti parasztpárt 5.288
Szoc. dem. 1.282
Averescu 4.300
Kommunisták 0
Lupu 722
Gheorgisták 777
Cuza 568
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 1.071
Egyéb 0

SZÖRÉNY-MEGYE

Kormány 19.224
Magyar Párt 1.798
Zsidó párt 644
Nemzeti parasztpárt 18.895
Szoc. dem. 1.367
Averescu 1.412
Kommunisták 1.704
Lupu 2.108
Gheorgisták 1.711
Cuza 0
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 1.831
Egyéb 0

HÁROMSZÉK-MEGYE

Kormány 6.578
Magyar Párt 11.890
Zsidó párt 0
Nemzeti parasztpárt 384
Szoc. dem. 2.040
Averescu 490
Kommunisták 0
Lupu 166
Gheorgisták 0
Cuza 0
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 285
Egyéb 0

SZEKEN-MEGYE

Kormány 16.058
Magyar Párt 1.143
Zsidó párt 326
Nemzeti parasztpárt 8.188
Szoc. dem. 2.695
Averescu 2.857
Kommunisták 0
Lupu 607
Gheorgisták 786
Cuza 0
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 0
Egyéb 0

CSIK-MEGYE

Kormány 6.538
Magyar Párt 9.771
Nemzeti parasztpárt 306
Szoc. dem. 477
Averescu 798
Kommunisták 1.852
Lupu 693

Kamatellenes Liga 0

Egyéb 0

KRASSÓ-MEGYE (hiányos)

Kormány 7.300
Magyar Párt —
Zsidó párt —
Nemzeti parasztpárt 7.800
Szoc. dem. —
Averescu —
Kommunisták —
Lupu —
Gheorgisták —
Cuza —
Vasgárda —
Kamatellenes liga —
Egyéb —

ARAD.

Kormány 30.586
Magyar Párt 11.517
Zsidó párt 1.578
Nemzeti parasztpárt 17.899
Szocdem. 5.298
Averescu 2.982
Kommunisták 5.786
Lupu 4.845
Gheorgisták 2.842
Cuza 1.573
Vasgárda —
Kamatellenes liga 2.442

Egyéb

MARAMAROS (hiányos)

Kormány 12.241
Magyar Párt 870
Zsidó párt 2641
Nemzeti parasztpárt 1.890
Szocdem. 1.558
Averescu 211
Kommunisták —
Lupu 1.117
Gheorgisták —
Cuza 540
Vasgárda 976
Kamatellenes liga 462
Egyéb —

SZAMOS-MEGYE

Kormány 10.799
Magyar Párt 4.726
Zsidó párt 1.571
Nemzeti parasztpárt 7.523
Szocdem. 5.246
Averescu 847
Kommunisták 477
Lupu 4.035
Gheorgisták 1.497
Cuza 211
Vasgárda —
Kamatellenes liga —
Egyéb —

UDVARHELY-MEGYE

Kormány 12.356
Magyar Párt 3.990
Zsidó párt 382
Nemzeti parasztpárt 218
Szoc. dem. 441
Averescu 533
Kommunisták 480
Lupu 311
Gheorgisták 592
Cuza 0
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 342
Egyéb 0
Magyar „demokraták” 885

FOGARAS-MEGYE

Kormány 6523
Magyar Párt 736
Nemzeti parasztpárt 4903
Szocdem. 300
Averescu 2038
Kommunista —
Lupu 161
Gheorgista 941
Cuza —
Vasgárda 237
Kamatellenes 855
Egyéb 648

A brassómezei mérleg

Brassó, június 2
Az erőszakosság jegyében zajlott le Brassómezei a képviselőválasztás, bár a szavazás rendjén már ez az erőszak elcsillapodott, ami nyilván annak köszönhető, hogy a szász választók a kormánytól mentek és így a szavazók ellen irányított liberális attakok esetleg a szövetséges szászokat is érinthették volna. A szavazókörök elnökei a törvény szemelőtt tartásával teljesítették kötelességüket, arról már ők nem tehetnek, hogy a kormány egyes kortesei még a szavazási helyiségekbe is betolakodtak. Így például kínos feltűnést keltett, hogy Cheris ügyvéd, aki a Jorga-párt vezető embere, mindenütt szabadon grasszálhatott, míg a más pártok illetékes vezetői nem kaptak engedélyt a szabad mozgásra.

A legsúlyosabb választási visszaélés volt az, hogy a vasutasoktól elszedték a választói igazolványokat, hogy ezáltal megakadályozzák a lesavazásban, mivel kétségtelen volt, hogy a magyarnak születtett vasuti alkalmazottak nem fogják megtagadni lelkiismeretük parancsát. A választói igazolványok elvitelének főkommandója Vidrighin György volt a vontatási osztály főnöke, akinek segítői voltak Kohári György, Veres Jenő, Szűcs Dávid és Knobloch Rezső mozdonyvezetők. Ezek a szerencsétlen emberek, kétségtelenül kényerüket feltve, vállalták a lélekfűrészes lealázó szerepét és a Vidrighin ur utasítására megkörnyékezték magyar vasutas testvéreiket, hogy elszedjék tőlük a szavazást biztosító igazolványukat. Az agyon terrorizált és kényerüket feltő magyar vasutasok, akiknek megzsarolására saját véreiket vezényelték ki, kénytelenek voltak engedni és így

több mint négyszáz biztos választójától fosztott meg a Magyar Párt az új kormány által fennhirdetett törvényesség és tisztesség nagyobb dicsőségére.

A választás napját megelőző napon el lett tiltva minden propaganda, de ezért a kormány kortesei szabadon garázdálkodhattak és sikerült is nekik az utolsó percekben alkalmazott eszközökkel, igé-

retekkel, etetéssel és fenyegetéssel, valamint az ismert plakáthamisítvány felhasználásával foganatosított letartóztatásokkal a magyar választók közül egy részt lekapcsolni. A megye pipás prefektusa boldogan újságolta, hogy a Magyar Párttól két falut eltántorítottak. Hát ez a henccegés gészben ugyan nem fedti a valóságot, de részben igazat mond, mert ez uttal még meg nem nevezendő két falunk magyarságának egy részét tényleg sikerült a fajmegtagadók hitvány bandájába zúlesztetni, olyan eszközökkel, melyekre senki sem lehet büszke. Apácán is például maga a prefektus korteskedett, mikor a szabadlegeltetés és hasonló salátákkal igyekezett horogra keríteni a magyar szavazókat. És volt is némi sikere, mert körülbelül 60 szavazót elhalasztott. Majd rácszémlelnék ezek az eltévedettek arra, hogy milyen súlyosan vétkesek, mert nemsokára meggyőződnek arról, hogy a választási ígéretek megint csak ígéretek maradtak.

Egyébként megállapítható, hogy különösen a városban a fegyelmzett szász szavazók is lanyhábban vonultak fel, mint szoktak. Ez különben általános jelenség volt és érezhető volt minden párt táborában. A végeredmény semmi esetre sem olyan, minőt a kormány a kifejtett halálra terror, a szász támogatás és elherdált rengeteg összegek alapján várhattott. A kormányra eső szavazatok jóval kisebb számot tesznek ki, mint az 1928-as szabad választásnál az akkori nemzeti parasztpárti kormányra leadott szavazatok száma volt. Az azonban tény, hogy a nemzeti parasztpárt erősen háttérbe szorult, ennek azonban nem a kormány iránti szimpátia, hanem a kifejtett erőszak és a nemzeti parasztpárt listavezetőjének, Nitescu Voicu dr. volt miniszternek kétségtelen elnépszerűtlenedése adja meg a magyarázatát. A Magyar Párt az ellene a prefektus részéről is kifejezésre jutott érthetetlen ellenszere és az alkalmazott erőszakos eszközök dacára is fényesen megállotta helyét és a választási mérkőzésben jó másodiknak érkezett be. Hátha még nem fosztották volna meg választójának tömegeit joguk gyakorlásának lehetőségétől, a terror eszközeivel. És ha nem

szakított volna ki sorából a kormányzatok hibájából bekövetkezett általános nyomorúság születte elkeseredés eléggé jelentéktelen számban olyanokat, akik a szélsőséges pártok maszlalolásának dülttek be. A választási küzdelemben az eddigi eredményekhez képest jelentősebben erősödtek meg a szocialisták és kommunisták, ami az országra zúdított gazdasági nyomorúságban találja természetes magyarázatát. A brassói zsidóságnak is szerepe volt abban, hogy a Magyar Párt listájáról lemaradtak régi, megbízható szavazók. A zsidóság nem nyert ezzel és adja az ég, hogy ne is veszítsen, mert a megtett lépést szerencsésnek minősíteni nem lehet. A statisztika csalhatatlan adatai szerint még mindig maradtak a magyar testvérekhez hű magyar zsidók, akik ezúttal sem hagyták cserben azokat, akikkel ezeréves kapcsolatok fűzték össze.

A megyei eredmények a következők: A megyében leadtak összesen 27.740 szavazatot, ebből érvényes 27.189. A választási lajstrom szerint a szavazatjogosítottak száma 45.126.

A pártok között a leadott szavazatok így oszlottak meg:

A Bratianu György liberális-pártja kapott 644 szavazatot. A szászokkal szövetséget kötött kormánypártja esett 14.789 szavazatot, a nemzeti-parasztpárt kapott 3404, az Averescu-párt 926, a kommunista lista 817, a Cuzista 232, a lupista 266, a szocialista 1229, a zsidópárt 291, a Magyar Párt 4201 és a kamatellenes liga 381 szavazatot.

Hogy a szászokkal egyesült kormány győzelme mennyire nem fényes, azt az 1928-ban megtartott választások adataival való szembeállítás világítja meg. A Belvárosban most leavazott a kormányra 849, 1928-ban 1112, Bolgárszegben most 800, multkor 1486, Órassóban most 884, multkor 1279, Bolonyában most 664, multkor 1975 Földváron most 1063, multkor 1450. Az 1928-as választásnál a kormánnyal egyesült szász lista kapott összesen 21.046 szavazatot, míg a mostani nagy felhajtás és erőfeszítés csak 14.789 szavazatot tudott kiszorítani.

A Székelyföldön kiszellőztették az urnákból a magyar szavazatokat

Sepsiszentgyörgy, június 2.

(A B. L. kiküldött munkatársától).

Az Argetianu-féle „tisztá munkának” megdöbbentő és felháborító fogásaival magyarázhatjuk meg csak azt a gyászos eredményt, amely Háromszék megye választási küzdelmeit betetőzte. A hatósági közegek egyenesen hajmeresztő visszaéléseket követtek el, csak hogy a tulajdonban magyar lakosságú székely megyék szavazatarányának mérlegét a kormány párt javára billentsék.

A választási terror iskolapéldának tekinthető visszaélések közül mint jellemzőbbeket, csak azokat gyűjtjük csokorba, amelyek Torját, Nagyajtán, Nagyborosnyón és Sepsiszentgyörgyön történtek.

Torján az ellenőrzésre és a rend fenntartására kivezényelt csendőrszázados elrendelte, hogy a szavazóhelyiségeket ki kell szellőztetni. Ezt a higiénikus műveletet olyan szigorúan vette a százados ur, hogy még a szavazást vezető elnököt is eltávolította a helyiségből, amely az urnával ott maradt a csendőrszázados kénye-kedvére. A szellőztetés pontosan egy óra hosszat tar-

tott s ez alatt a szavazóhelyiségben a csendőrszázadoson kívül senki sem tartózkodott a helyiségben. Hogy az urnába tett magyarpárti szavazatokkal közben mi történt, arról a választás eredménye éppen eléggé sokat beszél.

Nagyajtán tömökürát rendeztek a szavazóurnával, amelybe — úgy látszik — igen szűkösen hullottak a kormányt támogató szavazatok.

Nagyborosnyón a kormány párt bizalmijai azzal a trükkel operáltak, hogy a szavazatokat megsemmisítették. Ha a pecsét körvonala csak éppen hogy érintette a szomszédos listák elválasztó vonalát, a szavazatot megsemmisítették. Az elnök azonban rendkívül pártatlanul járt el és ha csak megtehetette, elutasította a szőrszálhasogató kortesfogás teljesítését. Így is körülbelül 275 magyar szavazatot semmisítették meg.

Hasonló fogással dolgoztak Sepsiszentgyörgyön is, ahol 270—280 szavazatot jelentettek ki érvénytelenné. Ebből 56 szavazat a szocialdemokrata pártja esett, a többi a magyar párté lett volna.

A legmegdöbbentőbb és legfelhábori-

tott választási visszaélést a Mikóújfalusi Sepsiszentgyörgy között elhaladó székely fuvarosok leplezték le. Utközben tudniillik rengeteg elszórt fehér cédulára lettek figyelmesek. Kíváncsian nézték meg azokat, s

nagy megrökönyödéssel fedezték fel, hogy azok szavazócédulák, mindenikén a magyar párt háromszéki listájára ráütközött „Votat” bélyegzővel.

A fuvarosok közel 1000 darab ilyen eldobott szavazócédulát szedtek össze és beszállították azokat Sepsiszentgyörgyre, ahol a magyar párt háromszéki tagozatának vezetőinél adták le. Itten megállapították az aláírásokból, hogy valamelyik erdővidéki szavazókörlet urnájából lopták ki a szavazócédulákat és szórták el a Mikóújfalusi és Sepsiszentgyörgy között elvonuló országúton.

— És most mit csinálnak az urna ezekkel a cédulákkal, — érdeklődtek kíváncsian a székely atyafiak.

— Szentkereszthy Béla báró majd elviszi és megmutatja a királynak, — hangzott a válasz, amely a szekereseket és vásárosokat a legteljesebb mértékben megnyugtatta.

A regáti megyék eredményei

BAIA-MEGYE

Kormánypárt 5.017
Zsidó párt 594
Nemzeti parasztpárt 650
Szoc. dem. 673
Averescu 0
Kommunisták 0
Lupu 713
Gheorgisták 1.676
Cuza 3.707
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 239
Egyéb 0

VALCEA-MEGYE

Kormánypárt 19.932
Zsidó párt 0
Nemzeti parasztpárt 13.965
Szoc. dem. 0
Averescu 1.428
Kommunisták 0
Lupu 1.411
Gheorgisták 21.065
Cuza 0
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 628
Egyéb 0

GORJ-MEGYE

Kormánypárt	19.492
Zsidópárt	—
Nemzeti parasztpárt	9.299
Szocdem.	—
Averescu	970
Kommunisták	—
Lupu	1.154
Georgisták	410
Cuza	—
Vasgárda	—
Kamatellenes liga	3.941
Egyéb	—

DAMBOVITA

Kormánypárt 36.086
Zsidópárt —
Nemzeti parasztpárt 3.773
Szocdem. —
Averescu 3083
Kommunisták —
Lupu 4.947
Georgisták 5.017
Cuza 1.089
Vasgárda —
Kamatellenes liga 1.256

BUZEU

Kormánypárt	31.464
Zsidópárt	—
Nemzeti parasztpárt	1.973
Szocdem.	463
Averescu	1253
Kommunisták	—
Lupu	712
Georgisták	2.968
Cuza	162
Vasgárda	—
Kamatellenes liga	626
Egyéb	95

RADAUTI

Kormánypárt	10.020
Zsidópárt	1.906
Nemzeti parasztpárt	1.618
Szocdem.	1.025
Averescu	409
Kommunisták	466
Lupu	484
Georgisták	677
Cuza	10.073
Vasgárda	—
Kamatellenes liga	—
Egyéb	—

THIGINA-MEGYE

Kormánypárt 25.114
Zsidó párt 1.475
Nemzeti parasztpárt 4.041
Szoc. dem. 0
Averescu 1.269
Kommunisták 1.587
Lupu 2.911
Gheorgisták 1.695
Cuza 1.627
Vasgárda 0
Kamatellenes liga 1.174
Egyéb 0

VASLUI-MEGYE

Kormánypárt: 16.578
Zsidó párt: 225
Nemzeti parasztpárt: 1614.
Szoc. dem.: —
Averescu: 159.
Kommunisták: —
Lupu: 388
Georgisták: 1186
Cuza: 2428
Vasgárda: —
Kamatellenes liga: —
Egyéb: —

VALCEA-MEGYE

Kormánypárt: 27.170
Zsidó-párt: —
Nemzeti parasztpárt: 8700.
Szoc. dem.: —

Averescu: 719.
Kommunisták: —
Lupu: 2028:
Georgisták: 2254
Cuza: —
Vasgárda: —
Kamatellenes liga: —
Egyéb: —

VLASCA-MEGYE

Kormánypárt: 29.508.
Zsidó-párt: —
Nemzeti parasztpárt: 11.221.
Szoc. dem.: —
Averescu: 5253
Kommunisták:
Lupu: 1868
Georgisták: 3034
Cuza: — — —
Vasgárda: —
Kamatellenes liga: —
Egyéb: —

—TELEORMAN

Kormánypárt: 37.361
Zsidó-párt: —
Nemzeti parasztpárt: 5975
Szoc. dem.: —
Averescu: 8434
Kommunisták: —
Lupu: 1553
Georgisták: 5543
Cuza: 621
Kamatellenes liga: 999.
Egyéb: —

ILFOV-MEGYE

Kormánypárt: 28.165
Zsidó-párt: 24.
Nemzeti parasztpárt: 5051
Szoc. dem.: 363
Averescu: 4954
Kommunisták: 289
Lupu: 999
Georgisták: 3452
Cuza: 268
Kamatellenes liga: 712
Egyéb: 219

BUKAREST-FŐVÁROS

Kormánypárt: 18.964
Zsidó-párt: 928
Nemzeti parasztpárt: 2515
Szoc. dem.: 1984
Averescu: 1955
Kommunisták: 904
Lupu: 972
Georgisták: 2200
Cuza: 699
Kamatellenes liga: 580

ISMAIL-MEGYE

Kormánypárt: 8199
Zsidó-párt: 1151
Nemzeti parasztpárt 4694
Szoc. dem.: 5424
Averescu: 870
Lupu: 944
Georgisták: 2204
Cuza: 904
Vasgárda: 5077
Kamatellenes liga: 1423

SOROCA-MEGYE

Kormánypárt 19.743
Zsidó párt 3.680
Nemzeti parasztpárt 1.665
Szoc. dem. 449
Averescu 2.149
Lupu 1.225
Gheorgisták 1.592
Cuza 6.208
Kamatellenes liga 13.711

BOTOSANI-MEGYE

Kormánypárt 12.972
Zsidó párt 1.557
Nemzeti parasztpárt 1.889
Averescu 3.101
Lupu 1.137
Gheorgisták 3.117
Cuza 10.227

DUROSTOR-MEGYE

Kormánypárt 15.449
Nemzeti parasztpárt 1.817
Averescu 959
Kommunisták 829
Lupu 946
Gheorgisták 1.907

HOTIN-MEGYE

Kormánypárt 34.263
Zsidó párt 1.294
Nemzeti parasztpárt 566
Szoc. dem. 299
Averescu 377
Lupu 459
Cuza 1.778
Kamatellenes liga 792

JALOMITA-MEGYE

Kormánypárt 16.627
Nemzeti parasztpárt 4.264
Averescu 7.510
Lupu 759
Gheorgisták 3.529
Kamatellenes liga 973

JASI-MEGYE (hiányos)

Kormánypárt 13.476

Zsidó párt 1.469
Nemzeti parasztpárt 2.576
Averescu 1.729
Kommunisták 644
Lupu 650
Gheorgisták 6.973
Cuza 6.906

SUCEAVA-MEGYE

Kormánypárt 5.292
Zsidó párt 1.568
Nemzeti parasztpárt 1.411
Szoc. dem. 879
Averescu 988
Lupu 572
Gheorgisták 1.404
Cuza 8.754
Kamatellenes liga 618

RAMNICUL-SARAT-MEGYE (hiányos)

Kormánypárt 10.489
Nemzeti parasztpárt 2.400
Averescu 800
Gheorgisták 1.800

ROMANATI-MEGYE

Kormánypárt 33.843
Nemzeti parasztpárt 5.258
Gheorgisták 5.715
Kamatellenes liga 1.159

ROMAN-MEGYE

Kormánypárt 20.602
Zsidó párt 116
Nemzeti parasztpárt 865
Averescu 480
Lupu 550
Gheorgisták 778
Cuza 1.581

COVURLUI-MEGYE

Kormánypárt 11.574
Zsidópárt 664
Nemzeti parasztpárt 1.830
Szocdem. 1.114
Averescu 2.428
Kommunisták 311
Lupu 561
Georgisták 3.974
Cuza 448
Vasgárda 3.031

CAMPULUNG

Kormánypárt 7.578
Zsidópárt 16.323
Nemzeti parasztpárt 763
Szocdem. 1.622
Averescu 371
Lupu 438
Georgisták 620
Vasgárda 195
Kamatellenes liga 380

CAHUL

Kormánypárt 9.147
Zsidópárt 841
Nemzeti parasztpárt 838
Averescu 764
Lupu 53
Georgisták 2.910
Cuza 1.193
Vasgárda 5.869
Kamatellenes liga 1.015

CETATEA ALBA

Kormánypárt 19.111
Zsidópárt 2.575
Nemzeti parasztpárt 11.036
Szocdem. 2.462
Averescu 1.086
Kommunisták 4.187
Lupu 2.765
Georgisták 1.405
Kamatellenes liga 10.448

CSERNOVITZ

Kormánypárt 7.868
Zsidópárt 2.915
Nemzeti parasztpárt 1.565
Szocdem. 2.752
Averescu 358
Kommunisták 1.991
Lupu 484
Georgisták 724
Cuza 1.245
Kamatellenes liga 485

PRAHOVA

Kormánypárt 43.304
Zsidópárt 509
Nemzeti parasztpárt 7.509
Szocdem. 2.655
Averescu 1.350
Lupu 1.561
Georgisták 7.434
Cuza 638
Kamatellenes liga 1.292

ORHEI

Kormánypárt 28.476
Zsidópárt 1.702
Nemzeti parasztpárt 4.041
Averescu 327
Lupu 946
Georgisták 1.349
Cuza 4.003
Vasgárda 1.526

KONSTANCA-MEGYE

Kormánypárt 16.781
Nemzeti parasztpárt 6.598
Averescu 1.868
Kommunisták 1.659
Lupu 525
Georgisták 4.133
Egyéb 63

BALTI-MEGYE

Kormánypárt 30.921
Nemzeti parasztpárt 4.119
Averescu 1.403
Georgisták 5.038
Kamatellenes liga 9.825

LAPUSNA-MEGYE

Kormánypárt: 30018
Zsidó-párt: 2202
Nemzeti parasztpárt 4011
Averescu: 1181
Kommunisták: 1013
Lupu: 815
Georgisták: 3628
Cuza: 1256
Vasgárda: 3200

CALIACRA-MEGYE

Kormánypárt: 21676
Nemzeti parasztpárt: 290
Averescu: 30
Kommunisták: 368
Lupu: 452
Georgisták: 313

— BRAILA

Kormánypárt: 17885
Zsidó-párt: 370
Nemzeti parasztpárt: 1867
Szoc. dem.: 330
Averescu: 1960
Kommunisták: 236
Lupu: 457
Georgisták: 2601
Cuza: 802

MEHEDINTI

Kormánypárt: 25773
Nemzeti parasztpárt: 12538
Averescu: 8368
Kommunisták: 551
Lupu: 2968
Georgisták: 2904

MUSCEL

Kormánypárt: 11372
Nemzeti parasztpárt: 6799
Averescu: 858
Lupu: 253
Georgisták: 1316
Kamatellenes liga: 435

BACAU

Kormánypárt: 22077
Zsidó párt: 561
Nemzeti parasztpárt: 2212
Szoc. dem.: 1191
Averescu: 2037
Lupu: 1619
Georgisták: 3950
Cuza: 2688

ARGES-MEGYE

Kormánypárt: 19932
Nemzeti parasztpárt: 13965
Szoc. dem.: 628
Averescu: 1427
Lupu: 1411
Georgisták: 2175

NEAMT-MEGYE

Kormánypárt: 19520
Zsidó-párt: 891
Nemzeti parasztpárt: 7414
Szoc. dem.: 491
Averescu: 1424
Kommunisták: 376
Lupu: 689
Georgisták: 2056
Cuza: 2739
Vasgárda: 1595

DOLJ-MEGYE

Kormánypárt: 42837
Nemzeti parasztpárt: 12160
Averescu: 7237
Lupu: 6358
Georgisták: 10541
Cuza: 7266

Szamosmegyében háromezer választó szét- rombolt egy csendőrségi laktanyát

Kolozsvár, június 2.

A kolozsvári Pátria ma rendkívüli kiadásban számol be az erdélyi választási atrocitásokról, többek között közli, hogy a Szamos-megyei Bethlen városkában a csendőrség letartóztatta az egyik nemzetipárti jelöltet, mire

mintegy háromezer nemzetipárti szavazó megtámadta a csendőrségi laktanyát, amelyet valósággal szétrombolt és kiszabadította a képviselőjelöltet. Dészről teherautókon nagyszámu csendőrséget vezényeltek Bethlenbe, hogy a rendet helyreállítsák.

A választási hóhérmunka végeredménye

A kormány az erdélyi megyék eredményét szégyenli Bukarestben nyilvánosságra hozni

Bukarest, június 2.

A belügyminisztérium a választási hóhérmunka végső mérlegének felállítását húzza-vonja. Tegnap késő éjszakáig csak néhány döntő kormányparti többségű megye eredményét közölték a belügyminisztériumban a sajtó munkásaival, — akiket minden eddigi szokástól eltérően egy külön helyiségben gyűjtöttek össze s a befutó jelentéseket apró cédulákra gépelve nyújtották át nekik. Beavatott helyről származó értesülésünk szerint azoknak a prefektusoknak, akiknek megjelölte a kormányra nézve nem mutatott fel eléggé kedvező eredményt, Argetoianu belügyminiszter még az éjszaka folyamán telefonált, hogy „új számolást” ejtsen meg.

Mi sem jellemzőbb arra a mézarszéki munkára, amit a kormány közegei műveltek, mint az, hogy a kormány e pillanatig sem hozta még hivatalosan nyilvánosságra az erdélyi megyék eredményeit. Ugy látszik, hogy egyrészt szégyellik az eredményt, amit az égbekiáltó terror ellenére is elért a nemzeti parasztpárt, másrészt még a román köz-

vélemény előtt is pirulnak a székely megyék közvéleményének becstelen letaglózása miatt. A rendelkezésükre álló adatok alapján a szavazatok eloszlását a következő arányban tartjuk valószínűnek:

Kormánypárt 52 százalék
Magyarpárt 4 százalék
Zsidópárt 0 százalék
Nemzeti parasztpárt 15 százalék
Szocdem. 3.28 százalék
Averescu 5.09 százalék
Kommunisták — százalék
Lupu 3.53 százalék
Georgisták 6 százalék
Cuza 4.50 százalék
Vasgárda 0 százalék
Kamatellene liga 2.77 százalék

E kimutatás szerint, amely természetesen még csak bizonytalan becslés, a kommunisták, a zsidók és a vasgárdisták nem kapnak helyet a parlamentben. Meg fog fogyatkozni a magyar képviselők száma is, amin nem lehet csudálkozni, ha az ember csak egyetlen pillantást vet a székely megyékben kimutatott szavazatokra.

A csikmegyei terror diszvirágai

Csikszereida, június 2.

Ártalmatlanná tenni és elszigetelni a magyarság vezetőit! — ez volt a jelszó Csikmegyében is. A csendőrség igyekezett is ennek az elvnek lehetőleg mindenütt eleget tenni.

Pál Gábor dr., volt szenátort, a csikmegyei magyarság listavezetőjét Gyergyóalfaluban egy ismeretlen csendőr leigazoltatta. Elszedte az igazolványokat s azután futásnak indult. Pál Gábor dr. pedig ott maradt minden igazoló írás nélkül. Később a vármegyei prefektus elrendelte ugyan az igazolványok visszaadását, de a rendelkezésnek már nem lehetett eleget tenni, mert a csendőr nyomtalanul eltűnt.

Ditróban Czimbalmos Imrét, a Magyar Párt ottani bizalmi emberét tartóztatták le a csendőrség.

Felháborító incidens történt Gyimesközéplakon is. Itt a csángó szavazók közé befurakodott Pulika János csikszereidai rendőrőrmester, aki erre az alkalomra csángó ruhát vett magára és két detektív kíséreléssel addig

okvetetlenkedett, amíg verekedés kezdődött. A magyar választók tömegeit csak higgadságuk és fegyelmezettségük mentette meg az izgalmas incidens elfajulásától és a karhatalom fegyveres beavatkozásától.

Csikszépezen este 9 órakor a falu jegyzője lövöldözni kezdett. A jegyző ur lelkesedési hőbortjára természetesen a székely választók fizettek rá, mert a csendőrség azonnal munkába lépett és

hat erős község magyar szavazóit elzavarták a szavazó helyiség környékéről.

Pál Gábor dr., Sulyok István dr. és Willér József dr. közbenjárására azonban a vármegyei prefektus leintette a tulbuzgó csendőröket és a magyar szavazók az urna elé járulhattak.

Csikszentmártonban a csendőrség Csikszentgyörgy és Bánkfalva szavazóit nem engedte a szavazóhelyiséghez, jóllehet a szavazási körlet elnöke írásbeli utasítást adott a székely választók beengedésére.

Dobrescu megkerült

Kolozsvár, június 2.

A választási harcnak egyik érdekessége volt Dobrescu Aurél volt földművelésügyi államtitkár titokzatos eltűnése. A nemzeti parasztpárt persze igyekezett kortes-tőkét kovácsolni ebből az esetből,

a kormányt vádolva a hires kortes sorsáért.

Amint előre lehetett látni, Dobrescu rögön a választás napján előbukkant. Tegnap délután megjelent Kolozsvárra, de eltűnésének rejtélyéről mindeddig nem nyilatkozott.

Visszaélések a regátban

Besarábiában szinte az ostromállapot viszonyai közepette folyt le a választás. Stere professzort, a parasztdemokrata párt vezérét, Tarnova helységben letartóztatták és meghurcolták.

Orhei-megye két községében, Cazan-tiben és Ciocaltini-ben, a cuzisták vakmerő önkényeskedéssel léptek fel. Mind két helyen megostromolták a szavazóhelyiséget, hogy a nekik nem tetsző szavazatokat széttejjék.

A csendőrség csak levegőbe adott sortűzzel tudta a rendet helyreállítani.

Caliacra-megyében valóságos választási banditizmus uralkodott. A nemzeti pa-

rasztpárti bizalmiakat karhatalommal tessékelték ki a szavazó-urnák mellől.

Szatmár-megyében az utolsó japón megválasztották a szavazó-körletek beosztását, hogy ezáltal zavart keltsenek a szavazók körében. Ezzel szemben a kormánypárt autóbuszokon szállította hivatott szavazóhelyiségekhez.

Máramarosban tucatjával fogták el az ellenzéki érzelmi szavazókat és terelték haza.

A nemzeti parasztpárt bizalmi férfait Kisküküllőmegyében is elfogták, hogy a kormány emberei szabadon kezelhessék az urnákat.

Bergner Imrét védtek a kémkedési pör mai tárgyalásán

Bukarest, június 2.

A kémkedési monstrepör mai tárgyalásán Banu ügyvéd mondta el védőbeszédét Bergner Imre érdekében.

A védőügyvéd hangoztatta, hogy Bergner nem bűnös, mert teljesen jóhiszeműen bocsátotta Aradi ren'elkezésére la-

kácimét. Sejtelve sem volt arról, hogy Aradi kémkedik, s általában nem volt tudomása arról, mit tartalmaznak a Bécsből hozzáérkezett levelek. Ha tisztában lett volna a dologgal, titkolózott volna, pedig ezt nem tette.

Banu védece felmentését kérte.

Június 27-én lesznek a magyarországi választások

Budapest, június 2.

A választási mozgalom Magyarországon is egyre izgalmasabbá válik. A kormányhoz közelálló sajtó szerint ugyanis a Házat pénteken, vagy szombaton feltétlenül felosztatják és vasárnap kiírják a képviselő-választásokat, amelyek június 27-ike és július 6-ika között fognak lezajlani.

Most már mindegyik párt erősen hozzálátott az előkészületekhez.

Az egységspárt jelölő-listáin nagy válto-

zások lesznek, mert beavatottak szerint a párt 55—60 eddigi képviselőjét elejti és újakat jelöl helyettük.

A szociáldemokrata párt Budapesten kívül még 36 kerületben szándékszik jelölni. Hirt szerint Peidl nem vállal ezuttal jelöltséget, ellenben a párt jelölni fogja Buchinger Mánot és Weltner Jakabot.

Rassay pártja és a demokraták együttműködéséről tárgyalnak, mert így remélik azt, hogy hirt mandátumot is tudnak szerezni Budapesten.

A Szentiszék rendőri karhatalma kért a Vatikán hűbőinck őrizetére

A fasiszta nagytanács szerdán foglalkozik a Vatikán követeléseivel

Róma, június 2.

A Vatikán és a hivatalos Olaszország konfliktusa egyre élesebbé válik. A kormányhoz közel álló lapok felhivatalos jelentése szerint a katolikus akciók nem tartották be a törvényesen engedélyezett kereteket, hanem lassanként politikai párttá alakultak át és nemzetközi kapcsolatokat építettek ki, a fasiszta-ellenes tendenciával. A Szentiszék a vallásszabadság eltörölését kérte a kormánytól, de ezt a kívánságot Mussolini a leghatározottabban utasította vissza.

A Vatikán tegnap egyébként rendőri védelmet kért, mert az utolsó napokban annyi fenyegető levelet kapott, hogy biztonságáról és védelméről gondoskodnia kellett. A diplomáciai viszony a Vati-

kán és az olasz kormány között a lehető legélesebbé fejlődött. XI. Pius pápa, aki kvirináli követe utján már napokkal ez előtt elégtételt kért a vatikáni épületek exterritoriális kiváltságának megsértése miatt, most már nem fogadja a kvirináli követét, Mussolini pedig a pápai nuncius látogatását utasította vissza.

Mussolini a helyzet megoldására szerdára tanácskozásra hívta össze a fasiszta nagytanácsot. Valószínű, hogy az olasz kormány és a Vatikán konfliktusát még a diplomáciai viszony megszakadása előtt sikerül rendezni, mert XI. Pius pápa már lényegesen engedett eddigi merev követeléseiből s egyelőre megtiltotta a püspökök kar tagjainak, hogy ifjusági egyesületek ügyeivel és politikai mozgalmakkal foglalkozzanak.

Spanyolországban nagy győzelmet aratott a köztársasági rendszer

A községi választások kedvező eredménye

Madrid, június 2.

A tegnap végbement községi választásokon a köztársasági rendszer fényes győzelmet aratott. A községi képviselő-testületekbe 4 ezer 31 köztársasági, 374 független, 201 monarchista és 47 katolikus párti került be tanácstagként.

A mai minisztertanács jóváhagyta az alkotmányozó nemzetgyűlés egybehívásáról szóló dekrétumot. Eszerint az általános választásokat június 28-ikán, a pótválasztásokat pedig július 5-én tartják meg. Az eredményt július 9-ikén hirdetik ki és a nemzetgyűlés július 14-ikén ül össze. Emellett a minisztertanács miniszteri bizottságot küldött ki a drágaság leküzdésére s betiltotta egyes cikkek kivételét.

Külön rendelettel a kormány véglegesen eltörli a nemesi címeket és előjogokat.

A pénzügyminiszter rendelete szerint az export-cégek kötelesek devizáikat pezetára beváltani, a bankoknak pedig napról-napra be kell váltaniok devizakészleteiket, valamint folyó-számla- és betétösszegeiket.

Újabb tőzsdekrach Newyorkban

Newyork, június 2.

A newyorki tőzsdének tegnap megint fekete napja volt. Az újabb tőzsdekrach ugyancsak váratlanul érte a tőzsdei és a tőzsdei értékpapírokban érdekelt köröket. Az árfolyamvesztések elérik az 500 millió dollárt, amire a tavalyi hatalmas arányú tőzsdekrach óta nem volt példa, noha azóta kétféle válságos időket élt át a newyorki tőzsde.

MOUSSELINE mintázott

Kizárólag párisi minták a legkülönbözősebb választékban kapható

„GALLIA” Rt.

Bukarest, Str. Barației 2. I. em.

Bejárat a folyosón.

Fiókok: Ploesti, Galați, Bacău, Iași, Chișinău, Craiova, Kolozsvár, Temesvár.

Telefon: 518

„MODERN MOZGÓ”

BRASSO
Cupon No. 26

Ma kedden először a szezon legérdekesebb slágerfilmje
PREMIER! — NÉMET FILMSZENZÁCIÓ — JOBB MINT A „GREIFER”

Hans in allen Gassen

(AZ AGYAFURT RIPORTER)

Egy speciális film ez, melyhez hasonló érdekességben és tartalomban a szenzáció erejével hat
HANS ALBERS, CAMILLA HORN, BETTY AMAN

MAGYAR FELIRATOK és PAUL HEIDEMANNA. — MAGYAR FELIRATOK.

Jegyezze meg!
Jön a

„FLIEGER”

(TÜZMADÁR) a legizgalmasabb német repülős-nagysláger

WESTERN ELECTRIC beszélőgép

Egyiptomban is a diktatura-kormány győzött az általános választásokon

London, június 2.

Most folytatók le az általános választások Egyiptomban is, ahol erőszakos puccs eredményeképpen már több, mint egy éve Sidky diktatura-kormányja van hatalmon.

A hatalmas ellenzék, a nacionalisták pártja, az alkotmányos alapon álló konzervatívok bojkottálták a választást, tekintettel arra,

hogy Sidky-pasa kiméletlen terrort fejtett ki, különösen a vidéken. Így a kormánypárt 90 százalékos többséget erőszakolt ki magának.

Sidky-pasa nyilatkozatot adott a kairói újságíróknak s büszkén hangoztatta, hogy az eredmény a kormány nagy népszerűségét mutatja. A diktatura ilyen megszilárdulása az angolelles mozgalom további letörését jelözi.

Kifosztottak egy budapesti ékszerüzletet

Budapest, június 2.

Agyafurto és vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka a város kelles közepén.

Falbantás után kifosztották a Krauss és Grünberger ékszerész-cég Apponyi-téren le-
vő üzletét s onnan egy egész bőröndnyi ékszer és drágaságokat emeltek el.

A betörést csak reggel fedezték fel. Kihallgatása során a tulajdonos elmondta, hogy szombaton két fiatalember állított be az üzletbe s közölték, hogy ki akarják bérelni a szomszédos helyiséget, de előbb bizonyos mértékű szeretőnek eszközölni az ékszerüzletet.

JOYCE

Az egyik francia folyóirat, mint nagy irodalmi primeurt, végre lekötözte Joyce új, kétfüzetes regényének egyik fejezetét francia fordításban. A regény angol címe „Work in progress”, amit magyarul talán úgy lehetne fordítani, hogy „Egy alkotás munkában”. Ez a cím még nem végleges. Maga a regény kézirata sem végleges. Ennek a regénynek, Joyce szerinte, egyszerűen akkor lesz vége, amikor írója abbahagyja a munkát: nincsen semmi ok rá, hogy ez ne történjen meg holnap, de beletelhet még tíz esztendő is. Joyce kompozíciója nincs időhöz kötve. A regény megszerkesztett dimenzióit felrobbantotta. Egy mithosz készül itt, az új világ mithosza. Legnagyobb így állítják a fordítók. A bemutatott fejezet az olvasót a legteljesebb bizonytalanságban hagyja. Maga Joyce is, mint jelenség, század egyik legkínosabb irodalmi rejtélye. Jelentőségét nem lehet egyszerű irodalmi értékeléssel megmérni. Joyce műve az egész irodalmi iparkodik megmarkolni, messze tul az irodalmi feladaton, s persze az irodalom eszével, melyeket azonban egyáltalán nem szorít el az ismert értelemben kötelezőnek munkája számára. Az ember és műve, e pilanatban még a század egyik titka. Miután művei nem „forognak közelezen”, s egy-két szorgalmas beavatotton kívül Közép-Európában nem igen olvasták még ember Joyce könyveit, engedjék meg, hogy néhány szóban elmondjam, amit erről a titokról tudok.

Joyce olyan forradalmár, akinek forradalma, — egyelőre, — az irodalom legfelsőbb cseréjének titkos, szinte házi kísérleti ügye. Képzeld el, hogy egy ember egy napon világba bocsát egy művet, mely egyszerűen a megfogható világ egy részét, amit az íráshozók világa eddig „az irodalom törvényeiként” ismert és tisztelt. Ezt szószerint jeltük, — ha valaki alaposan tisztába jött Joyce programjával, lehetetlen, hogy a jövőben ugyanugy dolgozzon és olvasson, sőt, eljén tovább, mint azelőtt tette. Joyce nem analízál” műveiben: robbant és épít. Első regénye az „Ulysses”, melynek nagyobb irodalma van már, mint, mondjuk egy korszakalkító tudományos felfedezésnek, az olvasótól a legkegyetlenebb munkát követeli, különben lehetetlen követni és átlátni, amit csinál, amit akar. Valóságos szakkönyvek jelentek meg már a legkülönbözőbb nemzetiségű írók tollából, arról, hogyan kell ezt a könyvet olvasni, használni utasítások és gyakorlati tanácsok. Mintha hegyet akarna megmászni valaki, a kik előtte jártak és feljuttattak a csúcra, birtok tanácsokkal látják el és biztatják a bevezető vállalkozót. Ez a regény, az „Ulysses”, mint az olvasó ezt ismertelésekből bizonyára hallotta már, egy dublini ember egyetlen napjának története. Terjedelme sűrűn nyomtatott ezer oldal. Ezer olyan oldal, melynek minden mondata olyan szükségszerűen, szinte végzetesen áll a maga helyén, hogy éppen olyan képtelenség lehet „elhagyni” belőle valamit vagy felcserélni két mondatot, mint egy versben. Éppen ezért fordítása emberfeletti feladatok elé állítja azokat, akik erre vállalkozni mernek, — s mint első könyvét, az Ulysses-t, úgy a „Work in progress”-t sem egy ember, hanem a világoságos kollégium fordítja angolról franciára s németre, évek munkájával s Joyce személyes felügyelete mellett.

ben is. A főnök készséggel beleegyezett a dologba s ugyszólván az ő kalauzálása mellett mérték fel az üzlethelyiség hosszát, szélességét, főleg pedig a falak vastagságát.

Az ékszerész meg van győződve, hogy a betörést ugyanezek a fiatalberek követték el, ravasz trükkjükkal előbb pontosan kiszámítva a rablás esélyeit. Az elhurcolt ékszerek értékét pontosan még nem tudják, de nagyjában való becslés szerint az jóval felül van a százezer pengőn.

A rendőrség lázasan nyomoz a csikágói módszerekkel dolgozó banditák után.

Irfa
Márai Sándor
(Páris)

Joyce műveinek egyik leglényesebb tartalma a nyelvi mag, mely önálló életet él a műben, függetlenül a „történetétől”, sőt csaknem az írótól is, — Joyce a nyelvet valóságos erőnek és faktornak tartja, melynek szerves élete van, s egyáltalán nem nyugszik bele azokba az adottságokba, melyeket a nyelvi eddig ismert lehetőségei nyújtanak. Talán szemléltetőbbé tudom tenni a nehézségeket, melyek a Joyce olvasói elé tornyosodnak, ha bealatom, hogy az „Ulysses”-t például két esztendője olvasom, — s csak most, harmadszori olvasás után jutottam el odáig, hogy összefüggéseit át tudom látni, tudom végre, hogy mit hová tartozik, az első olvasás okozta káosz tisztult, s most már körülbelül fogalmam van e regény dimenzióiról, időbeosztásáról, szemelyeinek hovatartozásáról, s ha nem is maradék nélkül, de nagyjából értem a nyelvet is. Igaz, hogy most, harmadszori olvasás után, kezd nagyon egyszerűen, meggyőzően, állathatóan és törvényszerű összefüggések szerint megalkotottnak hatni a könyv. Természetesen fel sem lehet tételezni, hogy valaki ezt a könyvet „olvasmányként” tekintse, s éppen így nem lehet a legfogékonyabb irodalmi közönségtől sem kívánni, hogy részánja azt az időt és odaadást, mely nélkül Joyce műve, jó pesti szóval, reménytelenül „halandzsának” tűnik — a zavar tömkelegének, mellyel a kíváncsiskodó olvasó, aki belekukkant, egyáltalán nem tud, mit elkezdni. Ismételtem, hogy Joyce egyelőre az írók legszigorubb magánügye, — művei zárt kör részére, előfizetések után toborzott olvasók számára, számított kiadásokban jelennek meg, — igaz, hogy az irodalmi világnak aztán olyan problémája ma Joyce, mintha földrengés után egy országot kellene újjáépíteni.

Érzem, hogy mindez kissé ködösen hangzik, s az olvasó vállat von és reábizza az írókra ezt a furcsa jelenséget, ha van csakugyan ilyen és csakugyan ilyen. Holott Joyce, s ez minden olvasója számára megvilágosodik, sokkal többet csinál, mint „csak” irodalmat, — s ha azt mondom, hogy az emberiség új nyelve készül Joyce műhelyében, talán mondjuk pontosabban így: a civilizált ember nyelvmithosza történik meg Joyce műveiben, közelebb járok Joyce jelentőségének meghatározásában, mintha azt mondom róla, hogy „író”. Ő maga azt állítja, hogy a nyelvet az utcán szedi fel, a legegyszerűbb emberek beszédjét figyeli, akiknek kifejezőmódja izeltől ad a változásokból, melyek a civilizált világ nyelvmithoszába befolyásolják. Egyik fordítója, Philippe Soupault, a következőket mutatja be az új Joyce-regény fordításának módszerét: egy Samuel Beckett nevé, ír származású tanár, Alfred Perron, francia egyetemi tanár, Paul L. Léon, Eugène Jolas, Ivan Goll és Soupault, hevenyészett próba-fordítás után, minden héten néhány meghatározott órában összegyűltek Léon lakásán, a hová megérkezett Joyce is, aki cigarettázva hallgatta a fordító-kollégium vitáját. Soupault találmomra felolvasott egy mondatot a fordításból, s ezt a mondatot minden szempontból felülvizsgálták, szinte orvosi vizsgáltnak vetették alá, mint egy élőlényt, s csak akkor bocsátották el „egészségesen”, ha már valóban „élt” — s miután Joyce dublini író dialektusban írta a könyv legnagyobb részét, el lehet képzelni a nehézségeket, melyekkel

SPANYOLORSZÁG

a szépség hazája,

küldi e tanuságtételt:

„Ne használjon akármilyen szappant, különösen ha kényes az arcbőre. Használjon Palmolive. Hatása biztos és nem irritálja a bőrt”.

Vinaus

Calle Velasquez 21, Madrid

Palmolive zöld színét kizárólag az oliva és pálmaolajnak köszöni, amelyekből készül, minden állati zsiradék mellőzésével. Sohasem kerül csomagolatlanul forgalomba. Követelje a fekete szallagot, amelyen arany betűkkel áll a név.

Vezérképviselő Románia számára:

MAX GRUNDHAND, Strada Eroului 1, Bukarest — Telefon 335/45

meg kellett birkóznia, amíg egy ilyen joyce-i mondat franciául valóban élni kezdett... Ez heteken át tartott így. A töredék, mely ennek a munkának eredménye s most megjelent, „Anna Livie Plurabelle” címet viseli. Ha azt mondom, hogy többszöri figyelmes olvasás után teljesen megértettem, tulok, — de ez nem Joyce hibája s nem az én hibám, mert nyugodjunk bele, hogy itt egy új nyelvi beszéd, melyet egyelőre nekem, mintha, mondjuk egy, csak félig ismerős idegen nyelven adna valaki hirtelenül elő, — például spanyolul egy angolnak, aki felületesen tud csak spanyolul. A szöveg mögül hallja az ember, hogy itt már az a nyelvi viaskodik, és akar megszületni, melyet holnap, vagy ötven évmulva a civilizált ember szükségszerűen beszélni fog, — az az ember, aki már nem lesz teljesen se angol, se amerikai, vagy francia, vagy magyar, hanem mindenkéltől egy, a fajiságnál elsőbrendűen civilizált emberfajta egyik atomja.

Anna Livie Plurabelle a Joyce regényében mihikuss neve annak a folyónak, mely Dublino ömlik át és Liffey nevet viseli. (Livie-Liffey, — Joyce keze alatt a szavak rögtön

elváltoznak fonetikusán, s beleolpadnak a mithosz nyelvébe.) Ha a történet fontos, úgy arról van itt szó, hogy ennek a kis folyónak partján két mosónő beszélget, s elmesélik egymásnak Anna Livie Plurabelle legendáját és történetét. Az előadás kezdetén, estefelé, a folyó még keskeny s a két asszony kényelmesen áthallja és megérti egymás szavát. De minden mondatnál szélesedik a folyó, s a mondatok elévednek a távolságban és a sötétben. Mire éjszaka lesz, a két asszony (és beszédjük) eltűnik az éjben. Az egyik mosónő sziklává változik, a másikból terebélyes fa lesz... A folyó beszél tovább és már éjszaka van.

Joyce félig vak. Itt él Párisban. Az irodalmi börtön teljesen kívül él. Könyveit hirdetni nem engedi. Betűit óriási árku papírosokra veti, s minden nap csak egy-két mondatot ír, igen nagy betűkkel, mert máskülönbben nem tudja elolvasni kéziratát. Művének jelentőségét ma egyáltalán nem tudjuk még teljesen megmérni. Annyi bizonyos, hogy azazal, amit eddig csinált, mindenkinek számolni kell, aki ma írásban akarja kifejezni gondolatait.

Legújabb

Mi történt Udvarhely-megyében

A népakarat cinikus meghamisításának legkiáltóbb példáját az udvarhelyi megyei eredmény képezi, amely általános felháborodást keltett ország-szerte.

Ebben a székely megyében ugyanis, ahol a Magyar Párt még a legdühöngőbb terror-választások idején is megkapta a szavazatok 60—80 százalékát, most a kormány 12.356, irrd és mond: tizenkétezer háromszázötvenhat szavazatot hozott össze magának, míg a Magyar Párt mindössze 3 ezer 990 szavazathoz jutott.

Ezt az abszurd eredményt a kormánypárt úgy erőszakolta ki, hogy a magyar jelöltek, a szó szoros értelmében megfosztotta mozgási szabadságuktól.

A legjellemzőbb arra, hogyan került ki ez a botcsinálta kormánypárti győzelem ebben a tiszta székely megyében, az erdőszentgyörgyi körlet részleteredmény, amely 1780 szavazatot mutat ki a kormány s csupán 68 szavazatot a magyar párt javára, holott ennek a környéknek tulnyomó többsége magyar.

Hacsak annyit említünk, hogy a magyar bizalmi férfiakat eltávolították a szavazatok összeszámolásától, akkor nyilvánvaló, hogyan jött ki ez a lehetetlen és arcátlanul hamis eredmény.

A kormánypárt eljárása egyébként olyan elkeseredést és meghotránkozást kelt a magyarság körében, hogy sokan amellet foglalnak állást, hogy tiltakozása jeléül a párt bojkottálja a szenátor választásokat.

Magyarok! Június 4-én szavazzatok e jelre:

Amikor Szatmáron választás van:

Nem érnek rá kinyomozni a sírgyalázókat

Persze, hogy már megint a zsidók csinálták

Szatmár, június 2. Mire ezek a sorok megjelennek, akorrára már minden kiderül. Vége lesz a választásnak és megtudjuk, mennyi mandátumot sikerült összehozni a kormányának itt a végeken, ahol hetek óta nincs törvény, ahol megcsufolták az alkotmányt, földúlták a lelkek békéjét. Tömlöcbe csuktak ártatlan embereket, sortűzet adtak a jelöltekre és az alkotmányosdi vad lázában meggyalázták a halottak birodalmát. Ahány szavazatot kaparintott itt magának a kormánypárt, annyi csufot tettek itt a örvényen, emberi méltóságon. Lábbal tiporták itt az alkotmányt, amelyre fölesküdték és megnyitották a durvaságok, félrevezetések, alacsonyrendű fufangok, embertelen erőszakosságok, szégyenletes fogások minden zsilipjét. Száz oldalról zúdították erre a városra és vármegyére az önkény, a törvénytelenesség, kulturáltság és félrevezetés szennyes árját.

Ebben a sok ocsmányságban, amiben az utóbbi hetek alatt része volt Szatmárnak, a legnagyobb fölháborodást és elkeseredést

a temető hiénái

okozták, akik éjszakánként idején behatoltak az ortodox zsidó temetőbe és halomra döntötték a síremlékeket, összetörték a márványköveket, földúlták a sírokat. A fölháborodott szatmáriak ezrei indultak meg a meggyalázott temetőbe, ahol mindenik felkezetbeliek lélekzetelállító megdöbbenéssel látták a galád pusztítást. A zsidók, akiknek hozzátartozóik sírjával történt ez a gyalázatoság, sirva, zokogva, megtörtén gubbasztanak a sírok mellett, gyertyákat égetnek és engesztelő imákat zokognak a vandál pusztítás fölött. Keresztények és keresztények, ortodox és haladó zsidók könnyes szemmel hagyják el a meggyalázott sírkerteket, ahol földúlták a halottak békéjét.

Puscasiu Joan vármegyei prefektus pedig diadalkaput emeltet magának és bandaszóval hurcoltatja magát végig a városon. Az uccagyerekek csapata vígan örvendez a nagy parádénak, amelyet értelmetlenül néz a város lakossága. Kortesuton volt a megyében a prefektus, aki két napi távollét után tért meg ide a megyeszékhelyre. Mi értelme ennek a diadalkapus, katonahadás bevonulásnak? Mikor a város lakossága pírulva és fölháborodva áll a meggyalázott sírok fölött.

Kik voltak a temető hiénái? Ki tudja ezt? És ki keresi? A rendőrség nem ér rá. Nyiltan bevallották, hogy nem tudnak most detektíveket adni a nyomozáshoz, mert a választásokkal kapcsolatos dolgok teljesen lekötik a rendőrség embereit. Nincs senkinek ideje a nyomozáshoz, ha csak a temetőgyalázásról van szó. Ha plakátokról van szó, az más, akkor van rendőr, detektív, csendőr elég. Annyi van, hogy mindenhová jut. Még a pofozáshoz is.

Mert ugy tessék tudomásul venni, hogy Szatmáron tilos volt ezekben a választási hetekben más plakátot kiragasztani, mint kormánypártit. Egész kavarodás volt a plakátkiragasztás körül. Városi szabályrendelet van arról, hogy Szatmár területén senki sem ragaszthat ki plakátot, csupán a városi hirdetési vállalat, amely hivatalos szerve a városnak. Szabályrendelet állapítja meg, hogy mennyi plakát után mennyit kell lefizetni a hirdetési vállalatnál és hogy milyen kemény bírságokkal sújtják azt, aki letépi, átragasztja a hirdetési vállalat által kiragasztott plakátokat, vagy önkényesen maga ragaszt ki plakátot.

Ezt a városi szabályrendeletet, amelynek a magánosokkal szemben mindig érvényt szereztek a hatóságok, most a prefektusra hivatkozva, a kormány emberei szegik meg és teremtettek köptelen és szégyenteljes zürzavart a plakátok kiragasztása körül. Az ellenzéki pártok respektálják a rendeletet és a maguk plakátjait odavitték a városi hirdetési vállalatba, ahol lefizették a taxákat a kiüggesztésért. A hirdetési vállalatemberei aztán elindultak a plakátokkal és kiragasztották azokat a városi hirdetési oszlopain és tábláin.

Mikor a rendőrség emberei megláták,

lefogták a városi hirdetési vállalat kiragasztóit, bevitték a rendőrségre és bizony csak számtalan pofonok után

Tömeges bünvádi feljelentések a bukott Auspitz, Lieben et Co bécsi bankház ellen

Bécs, június 2.

A bukott Auspitz, Lieben et Co. bankház ellen tömegesen érkeznek bünvádi feljelentések a bécsi főügyészhez. Amint a vizsgálat eddigi adatai megállapítják,

a bankház igazgatósága a bankbukás előtti napokban hatalmas arányú devizaspekulációt követett el.

A bankház, nyilván utolsó kísérletként, hogy rendbehozza ügyeit, rengeteg mennyiségű devizát adott el a tőzsdén, abban a reményben, hogy sikerült egy jelentősebb árfolyam különbözetet megtakarítani. A devizák három nap alatt kellett volna a bankháznak leszállitania, azonban ennek a kötelezettségnek már nem tudott eleget tenni és kénytelen volt a bukást nyilvánosságra hozni. A devizaspekulációt az azóta ön-

szabadult ki onnan az a boldogtalan, aki hivatalos kötelességét teljesítette, mikor plakátokat ragasztott ki a városi oszlopokra.

Evvel azonban nem érték be, hanem sietve átragasztották a kormánypárt emberei az ellenzéki plakátjait. A kormánypárt persze nem fizet kiragasztási díjat. Nekik ingyen lehetett plakátrozni, de az ellenzéknek még pénzért sem.

Ebből aztán följelentések lesznek, mert az ellenzéki jelöltek nem tűrik szótlanul, hogy a kormánypárt legázolja a városi szabályrendeletet és letépetti azokat a plakátokat, amelyek kifüggesztéséért ők megfizették a városi taxát. Hanem mikor a följelentések tárgyalásra kerülnek, akkor már ugyis mindegy lesz. Akkor már régen vége az egész komédiának.

NEMCSAK MAGYARUL, DE HEBERÜL IS

tudnak már azok a jó erdélyi románok, akik eddig nem állottak a magyar szót. Puscasiu Joan föltisztelendő prefektus ur, aki egy évtizeddel ezelőtt elfelejtette, hogy Puskásnak írta a nevét, most megint rácszmélt erre és a kormánypárt magyar szövegű plakátja alá így írja: Puskás János. Kával és iu nélkül. És milyen szép, értelmes, tisztá magyar nyelvezete van a plakátjának.

Hát még heberül milyen jól tudnak a

kormánypárton. A derék professor Jor-ga nagyszakállu arcképe körül heber sorok hirdetik mármárosi zsargonban, hogy milyen nagy barátja ez a kormány a zsidóknak, akiknek nagyon jó dolguk lesz, ha a kormánypárti jelöltek a peccsétet. Az emberek, magyarok és zsidók megállnak egy pillanatra a plakát előtt és bosszus szégyenkezéssel mennek tovább. Hát olyan buta kinézet se van a magyarnak, zsidónak, akiről föl lehetne tetelezni, hogy ilyen olcsó trükknek bedül?

Kár volt a nagy igyekezetért. Ezek a plakátok még messzebb vitték a kormánypártot a magyarokat és a zsidókat.

A ZSIDÓK RENDEZTÉK SÍRGYALÁZÁST

Már vártuk ezt. Tudtuk előre, hogy — mint eddig minden ilyen atrocitásnál fölvetették ezt a hatóságok —, nem maradhatott el ez az ismert trükk a szatmári esetben sem. A rendőrség nem ér rá kinyomozni a halottgyalázókat, de arra van ideje, hogy rablótörténeteket koholjon. Tegnap kelt szárnyra a hír és a rendőrség tájékról indították el, hogy az ortodox zsidó temetőben történt gyalázást maguk a zsidók rendezték. Az volt a céljuk, hogy az asszimiláns zsidó tömegeket a zsidópárthoz tereljék. Persze, különben biztosan a kormánypártra szavaztak volna.

munkanélkülit letartóztattak.

Május 22. Utcai csata Stuttgartban. Hesslach Stuttgart „vörös vára”. A nemzetiszocialisták tegnap felvonulást rendeztek Hesslachon keresztül, melyet a hesslachi munkásság ellenfelvonulással fogadott. A nemzetiszocialisták törökökkel, vasbunkókkal támadtak a munkásokra. A csata késő éjjelig tartott, az egész város rész talpon volt, mindenütt magukból ki-kelt embertömegek rontottak egymásra, orditozás, lövések, sípolás órák hosszat. A Berliner Tageblatt-jelentése szerint a stuttgarti rendőrség a nemzetiszocialisták oldalán harcolt a hesslachi munkás-lakosság ellen. Sok súlyos és könnyebb sebesült, tömeges letartóztatások.

Május 23. Súlyos munkanélküli összejutások a Közép-német ipari vidéken és a Ruhrvidéken. A bittereldi kerületben már a múlt héten Wulfen polgármesternek revolverrel kellett magát megvédenie a munkanélküliek ellen, akiknek megrövidítették segélyét. Tegnap pedig Grafenhausen városban nyomultak be a munkanélküliek a városházára s kényszerítették a polgármestert, hogy teljes összegben fizesse ki a munkanélküli segélyt s adjon még hat márkát előlegként. A hivatal főnökét tittelesen bántalmazták. Holzweissigban munkanélküliek benyomultak a községházára és kényszerítették az élelmiszerutalványok kiadását. Zschornwitzben a munkanélküliek éhségtüntetést rendeztek s követelték a segély teljes összegű kifizetését. Wehofen-Walsumban tüntető munkanélküliek kényszerítették a polgármestert, hogy igérje meg a segély kéthetentei kifizetését s a fiatalok segélyének felemelését. Duisburgban a segélyek kifizetésénél összeütközésre került a sor a munkanélküliek és rendőrök között. A segélyezettek benyomultak a hivatalba s amikor egy rendőrtisztviselő revolverrel állott velük szembe, kiragadták a kezéből a fegyvert.

Három nap krónikájából. Nem mondjuk, hogy minden három nap ilyen de vannak ilyen három napok s nem ritkán ismétlődnek. S a Konjunkturaktut-lintézet legújabb jelentése becsusztott semmi jele annak, írja, hogy javulás követhet, a jövő tényleg még rosszabb konjunktúrával s még nagyobb munkanélküliséggel kell számolni. S a német szociális biztosítás összdeficitjét az Allianz-konzern vezérigazgatója husz milliárdra becsüli.

Ilyen körülmények között minden ok megvan a pesszimizmusra s nem ok nélkül, írja a polgári rendet feltűző Berliner Tageblatt, a következőket: „A szociális biztosítás jelenleg a német politika legnagyobb problémája. Megoldásától függ nem csak a közpénzügyek jelen s jövő alakulása, nem csak a szociális biztosítottak kisebb vagy nagyobb nyomora, hanem egészen bizonyosan a legnagyobbatlamalkodó pártnak, a szociáldemokráciának — s talán az egész mai társadalmi rendnek a sorsa.”

A német politika kilátásai három nap krónikájában

A szociális biztosítással áll és omlik a polgári világ

Berlin, június hó 2.

Múltkor cikkünket a „Szegényedő Németországról” azzal fejeztük be, hogy a jóvátétel terheinek egyoldalú áthárítása a fogyasztó tömegekre súlyos összeütközés elemeit teremtette meg Németországban, amely annál hevesebb kitöréshez vezet, mivel a Brüning-kormány túl becsüli a tömegek türelmét és fegyelmességét. Kétségtelen, hogy a német tömegek igen fegyelmestettek s elhamarkodott akciókba nem könnyen vihetők bele s Brüning nem régen megelégedéssel állapíthatta, meg, hogy sikerült keresztül vinni a keletelbai földbirtokosok sok száz milliós felsegítő akcióját, a munkabérek leépítését úgy, hogy a növekedő munkanélküliség dacára a télen nem fordult elő komolyabb zavargás. Amire pedig az ősszel már el voltak készülve. Hogy Brüning e bizakodó magatartása a jövőre nézve is jogosult-e, erősen kétséges. Mindenesetre a következő jelentések, melyek a pünkösöd előtti pár napból valók, kevesebb bizakodásra adnak alapot.

Május 21. Súlyos zavargások Essenben.

Az esseni munkanélküliek csütörtökön késő estig tartó tüntetést rendeztek, mely-lével szemben a rendőrség tehetetlen volt. A tüntetés erőszakos feloszlására súlyos összeütközéshez vezetett, mely a kalomból a tömeg több rendőrt lefegyverzett és kövekkel bántalmazott. Négy súlyos sebesült és kétszáz előállítás.

Május 21. Duisburg. Este a Friedrich-Wilhelm-téren súlyos összeütközésre került a sor, a nemzeti szociálisták s a kommunisták között. A rendőrség beavatkozott s ijeszítő lövéseket adott le, melyek eredményeként egy 15 éves leány életveszélyesen megsebesült.

Május 21. Éhségtüntetések Berlinben. A kerületi városi közgyűlések üléséhez alkalmából az összes városházák előtt nagy munkanélküli tüntetéseket folytattak le, melyeket a rendőrség gummibottal kergetett szét.

Május 22. Munkanélküliek megszállják a hamburgi városházát. Mialatt a tegnap ahamburgi képviselőtestület ülésézt, mintegy negyven munkanélküliekből álló csapat megszállta a városháza földszinti helyiségeit. Közben a városháza előtt is munkanélküliek tüntettek. Késő éjjelig tartott, amíg a rendőrségnek sikerült helyreállítani a rendet. Mintegy ötven

EURÓPAI
VISZONYLATBAN

ARAD MARAD

ELSŐ HELYEN A

MŰBUTOR GYAR-TÁSBAN SZÉKELY BUTOR CSARNOKÁBAN CLUJ.
STRADA REGINA MARIA 23/25. VÁSÁROLHATNAK KIZÁRÓLAG ARADI
IPARMŰVÉSEK ÁLTAL TERVEZETT ÉS KÉSZÍTETT
MŰVÉSZI VONALU MUNKÁKAT.

Legújabb modellek, legolcsóbb árak!
Hálószobák — — — Lei 10.000-161.
Ebédlok — — — Lei 24.000-161.
Ultramodern diófa uris-zobák — — — Lei 20.000-161.

Különleges ultramodern konyhák mű-vészi kivitelben. — Vidékieknek vá-sárlás esetén utiköltség megtérítés. — Kaucióképes bizományosok az egész ország területén kerestetnek

AZ

„OLIO SASSO“

NAGY

VITAMON

TARTALMU

Vége a francia orientációnak ?

Románia ipara elpusztul, ha a francia álláspont győz a német-osztrák vámunió kérdésében

Milyen gazdasági motivumok húzódnak meg Románia új külpolitikai orientációja mögött

Kolozsvár, június 2.
C. R. Mircea professzor, az Ugir vezérigazgatója szerezte meg a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ipari osztályának szenátus képviselőt. Ebből az apropóból nem lesz érdektelen ismertetni azt a nyilatkozatot, amelyet Mircea szenátor a napokban tett a gyáriparosok szövetségének választmánya előtt a német-osztrák vámunió nagyfőntosságú és Romániát is legközelebből érintő kérdésében. Ez a nyilatkozat annál súlyosabban esik latba, mert a romániai gyáripar hivatalos álláspontját képezi, egyben pedig

megegyeztet azokat a híreket, amelyek szerint Románia külpolitikájában gyökeres változás van folyamatban.

Mircea szenátor ebben a nyilatkozatban többek között ezeket mondja:

— Azok, akik figyelemmel kísérték a genfi tárgyalásokat, amelyek során nemcsak felfogásbeli, hanem érdekellettek is kibontakoztak Franciaország és a német-osztrák csoport között, bizonyára ismerik a preferenciális vámtarifa kérdését.

A németek is azon az állásponton vannak, hogy lehet különleges kedvezményeket adni bizonyos vámtételeknél, de csak esetéről-esetre,

amikor ezáltal megkönnyíti az árucserét olyan érdekelt államok között, amelyeknek valóban szükségük van termékeik kicserélésére.

Ezzel szemben a franciák az esetenkénti megegyezések helyett az együttes megegyezés mellett vannak.

és Briand azt javasolta, hogy az összes ipari államok preferenciális vámok mellett engedjék be a délkelet-európai államok mezőgazdasági termékeit, ezek az államok lépjenek kartellbe és közös el-

adási iroda útján értékesítsék fölöslegeiket, viszont szükség esetén az agrárállamok is ellenkedvezményeket nyújtsanak az ipari államok iparcikkeinek és ezeket a kedvezményeket minden egyes ipari állam egyformán élvezze.

NÉMET ELGONDOLÁS SZERINT

— A referenciális vámtarifa a német elgondolás szerint azt a lehetőséget jelenti számunkra, hogy a német államokban piacot kapunk mezőgazdasági termékeink részére, vagy legalább is egyes agrárcikkek számára, olyan kedvezmények ellenében, amelyeket a német országok kérnek bizonyos iparcikkek részére. A bécsi román-német tárgyalások során előterjesztett német kívánságok jelentős akadályokat képeznek a román-ipar fejlődése szempontjából. Már most,

ha a francia álláspont fog győzni, akkor a határainkat meg kell nyissuk az összes európai államok ipari termékei előtt

bizonyos mezőgazdasági cikkeknek nyújtandó kedvezmények ellenében. Akkor, amidőn a határainkon belül jelentős iparunk van, amely a fogyasztóképeség visszaesése miatt normális kapacitásának alig a harmadát tudja csak kihasználni, és amikor a gyárak üzemmunkás maradt az uccán, nem tehetünk mást, minthogy tiltakozunk az olyan politika ellen, amely a romániai ipar pusztulásához vezetne azon bizonyosság nélkül, hogy ennek a rendkívüli áldozatnak az ellenében legalább az ország többi termelési ágai jutnak reális előnyökhöz.

Mircea szenátor így végzi nyilatkozatát:

Ujabb petroleum-katasztrófia

Petroleumtenger öntötte el a Dâmbovița-megyei petroleummezőket

A lakosság csolnakon közlekedik, egyetlen szikra elképzelhetetlen katasztrófát okozna — A szakértők egyelőre teljesen tehetetlenek

Bukarest, június 2.

A két év előtt kigyulladt 160-as számú moréni szondát még nem sikerült eloltani és alig néhány nappal a moréni szonda lángrollobbanásának két éves évfordulója után,

egy újabb, arányaiban talán még a moréni katasztrófánál is súlyosabb szonda-tragédiáról számolhatunk be.

A nagy petroleumtársaságok, amikor már kezdtek belátni, hogy az örökké égő moréni szonda megakaszt minden termelést a moréni petroleummezőkön, újabb terület után néztek, mely hasonló börténésű termelést igért. A Dâmbovița-megyei petroleummezők, főleg a Gura-Ocnita körüli vidék látszott erre a célra igen alkalmasnak. Megkezdődtek ezen a vidéken a furatások és az eredmény még a legpérmesebb várakozásokat is túllépték. Úgy látszott

sikerült a petroleum-vállalatoknak olyan petroleumtelepet felfedezni, amely Romániában még soha nem tapasztalt bőségben ontotta a nyers petroleumot.

Az 1-es és 2-es számú szondák napi termelése meghaladta a száz vagon és ugyanilyen bő termést nyújtottak a sorjában felállított többi szondák is. Néhány nappal ezelőtt fejezték be a 13-as és 15-ös számú szondák furását és ahelyett, hogy azonnal gondoskodtak volna a felszínre kerülő nagymennyiségű petroleum levezetéséről, rezervoárok, csővezeték-üzlekek felállításával egyelőre ideiglenesen elszigetelték a már megfűrt kútakat — de nem számoltak a borzalmas következményekkel.

A föld mélyéből feligyekvő gigantikus mennyiségű petroleum levegőbe röpitette a szonda elzáró készülékét és iszonyu földalatti moraj ki-

séréteben utat tört magának az elzárt nyers petroleum.

A szonda többmázsás acélváza a levegőbe repült és

a szonda helyén egy negyven méter magasra felszökő petroleum-gejzir támadt, mely egyik óráról a másikra petroleum-tengerré változtatta át a Gura-Ocnita-i petroleummezőket.

Szakértők megállapítása szerint naponta több mint kétszáz vagon nyers petroleumot lövel ki magából ez a fekete-gejzir és álmóta az erupció tart,

már több kilométeres körzetben minden ellepett ez a sűrű fekete tenger habjai.

Petroleum-tenger a földeken

A 14-es szonda egy baloldalon van és így a teljes napi termés a kétszáz vagon nyers petroleum, akadály nélkül boríthatja be az egész környéket. Ez a sűrű massa folyik a domboldalon, ellepi a környékbeli házakat, legelőket, megakadályoz minden további munkát. A mélyebben fekvő részek már négy-öt méteres petroleum hullámmal vannak borítva és itt már

két nap óta csolnakokon közlekedik a lakosság. Egészen páratlan látvány, hogy a sűrű, fekete lassan hőmpolygó petroleumtengeren apró csolnakok evickélnek keresztül.

A petroleum szakértők egyelőre tanácstalanul állanak ezzel a csodálatos bőségben patakzó áldással szemben. Az erupció olyan borzalmas erővel röpíti a szondából a napi kétszáz vagon nyers petroleumot, hogy a szonda szája már az első napon kiszélesedett, tátongó kráter képződött, melynek titokzatos öléből feltartóztatlanul tör ég felé a fekete gejzir.

De az igazi veszélyt tulajdonképpen

Anny Ondra
Felix Bressard
Siegfried Arnó-val

Kicserélem
a feleségem

(EINE FREUNDIN, SO GOLDIG WIE DU)
a legnagyobb sikerrel fut
a brassói Astra Mozgóban!

Mon. Favorit-film
Temesvár

FELIX
BRE
SSAR
D
val
SIEGFRIED
ARNO

— Nekünk minden áron meg kell védnünk gazdasági függetlenségünket bármilyen veszedelemtől, amely akár-milyen oldalról fenyegetné is. Mi hisz-szük, hogy egy hozzáértő kormány ösz-sze tudja egyeztetni a mezőgazdaság és az ipar érdekeit és hisszük, hogy az ipar fejlődése alkalmat ad a mezőgazdaság-nak a racionalizálására és az iparosodásra és amilyen mértékben az ipari munka képes lesz fejlődni az országban, ugyanolyan mértékben fognak megsza-porodni az agrártermékek fogyasztói is. Akkor nem lesznek a mezőgazdaságnak olyan nyomorító fölöslegei, amelyek értekesítésének kedvéért fel kellene ál-dozni az egész ipart.

sonló még a pennsylvániai petroleum, telepeken sem fordult elő.

Elegendő egyetlen szikra, hogy ez a többmillió köbméter gáz, mely most sza-badon kering Gura-Ocnita felett, lángra lobbanjon és ebben az esetben lángra kap maga a szonda és égő lángtengerré változik a Dâmbovița-i petroleummező is. A veszélyeztetett vidéket csendőrkor-don zárja körül, messzi körzetben egyet-len fény sem látható. Esténként egyipto-mi sötétség uralkodik Gura Ocnita körül. Ha valaki egyetlen szál gyufát gyújtana meg, hogy rágyújtson, vagy egy lámpát akarnak meggyújtani — a következő pil-lanatban a legfantasztikusabb méretű pusztulás következne be.

Nem tudnak mit csinálni

A mentési munkálatok még nem indultak meg. A szakértők egyelőre még ott tartanak, hogy tanulmányozzák a különböző módszereket, melyeknek segítsé-gével eltömhetnék a 14-es számú szonda helyén alakult gigantikus petroleum gej-zirt. A Gura ocnitai petroleummező az állam tulajdona és csak nemrégiben ad-ták érbe azt a földterületet, ahol a 14-es számú szondát fúrták a Prahova petro-leum társaságnak, mely így a kár na-gyobbrészt kénytelen viselni, azonban az állam kára is többmillió lejre rug. De az igazi kár azzal éri az államot, hogy ez a petroleummező a szakértők megállá-pítása szerint kimeríthetetlen kincses-bánya lett volna — ha nem jön sürgős segítség — ugyanolyan sorsra került, mint a moréni környék, ahol a két év óta égő szonda következtében szünetel min-den munka és nagyon kérdéses, hogyha sikerülne is most eloltani a makacs 160-as szondát, lehetne-e azon a vidéken to-vább folytatni a termelést vagy pedig a két esztendő óta égő fánya már felszivott minden petroleumot a moréni petroleum mezők titokzatos mélyéből.

BAKTAY ERVIN:
KELETI LEVELEK

A modern Körösi Csoma Sándor, a magyar tudományos világ egyik büszkesége mondja el a „Brassói Lapok” olvasóinak indiai élményeit.

Tanulságos, lebilincselő,
élvezetes olvasmány

Naponként közöljük a legközelebbi vasárnap számtól kezdve.

Flitek Töröm a fejemet

(Hazánkba oly sokba kerül)
(A papír, hogy nem kibírni)
(E témáról, hát — kiderül, —)
(Nem szabad, csak négy sort írni!)
INCONNUÉ

Aktuális reflexiók!

Nem kélek, hogy Picard professzor emelkedett hangulatban volt, mikor a 16 kilométeres magasságot elérte — llyent tekintélyes távolságban a földtől, nem lehet szerénytelenségnek venni, ha lenéz mindenkit! Szép eredmény eddig el nem ért zónákba röppenni, bár még most is kissé misztikus nekem ez a teljesítmény, hogy ne mondjam, egy kicsit magas!

A repülés híveit határozottan felcsigázta Picard professzor jóslata, hogy az Európa—Amerika közötti utat négy óra alatt lehet majd megtenni a sztratoszférában. Képzeld csak el, milyen szenzációs! Az ember elkölti szerény hatfoglós reggelijét, mondjuk valamelyik európai Ritzben, de az emésztést már a newyorki Paramount mozi előtt végzi el szervezete. Ótórát várja, ha úgy tetszik, már ismét Európában költöhet el egy poétikus kis monmartrei teaházban, szőke midinettel, de ha barana, az se baj.

Beláthatatlan perspektíva!!!
Ötven év múlva Pityi Palkó magánhivatalnoknak egy tündöklő májusi este megdobban a szíve — ennél fogva felkapja a telefonkagylót és meghívja Gizikét egy „mondschein-parti”-ra a sztratoszférába. Ötven év múlva ez már mindennapi szórakozás lesz és olyan olcsó, hogy mindenkinek módjában állhat. Nekem, neked, neki. — Ma még egyelőre csak a minisztereknek van alkalma ezer színben pompázó csillagokat látni, azoknak is csak olykor. Tettszét olvasni Madgearúról, hogy a napokban... milyen incidens érte? Egy pár évtized leforgásával mindenki részese lehet ilyen káprázatos látványoknak — pofon nélkül!

Azért csodálkozzok valamit! Ennek a Picardnak úgy felkapta a viáagsájt a nevét! Szinte átment a köztudatba. Janika csak akkor hagyja magát megszorítani, ha a dada Picard bácsiról beszél. Sok anya biztos azzal rémiti manapság rakoncátlan csemetéjét: Vigyázz, mert ha rossz leszel, odaadlak Picardnak, az aztán úgy elvisz téged, hogy az csoda!

De nem erről akarok beszélni! Csak mondom, éppen a múlt héten beszéltem egy pár munkanélküliel, akik szintén repültek a közelmúltban különböző helyekről.

Ezek szegények arra gondolnak, hogy most már lehetséges lesz a levegőből megélni.

—nf.—

— DARABOKRA TÉPETTE MAGÁT A VONATTAL EGY ÉLETUNT FIATALEM. BER. Lugosi tudósítónk jelentése: A lugosi öngyilkosságok néhány hónap óta tartó sorozata egy újabb megrázó esettel szaporodott. Egy köztisztviselőben álló lugosi iparos fia, Frank Ignác huszonkét éves iparossegged tegnap a város határában a robogó gyorsvonat kerekéi elé vetette magát. A tragikus végű ifjú bevárta, míg a vonat közvetlen közelébe érkezik, s azután hirtelen elhatározással a mozdony elé ugrott, amelynek kerekéi elkapták és a szerelvény alá sodorták. A robogó vonat átszáguldott a szerencsétlen fiatalemberen, akinek testét a kerekék darabokra szaggatták. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a fiatalember gyógyíthatatlannak hitt betegsége miatti elkeseredésében követte el a borzalmas öngyilkosságot.

— MAROSVÁSÁRHELYI SZERZŐ ÉS SZÍNÉSZNŐ UNNEPLÉSE A kolozsvári magyar színtársulat ötödik hete játszik telt házak előtt Marosvásárhelyen, Brassóba készül a kolozsvári társulat, ezért már elkezdődtek a szezonvégi vendégzereplések. Kun Magda, a budapesti városi színház temperamentumos és tehetséges szubrettje három estén át volt vendége Janovicséknak. Ez alkalommal a hatalmas befogadóképességű Transilvania-színház zsufolóság megtelt, úgy, hogy a máskor nem engedélyezett pótszékeket is használni kellett. — Kun Magda marosvásárhelyi leány, aki magasabb iskolai végzettséggel került Janovicsékhoz, anélkül, hogy előzetesen színpadi iskolai kiképzést kapott volna. Rátermettsége és különös talentuma azonban már az első években megszerezte számára a pesti szerződést, ahol előbb a Király színháznak, majd a Városi színháznak lett vezetőtagja. A marosvásárhelyi közönség kedvencét elhalmozta virágokkal és értékes ajándéktárgyakkal. Bortia Gyula, a marosvásárhelyi „Berdo” étterem tulajdonosa pedig dezsónét adott Kun Magda és a színtársulat tiszteletére, ahol a város színe-java vett részt. Ugyancsak meleg ünnepségekben vett részt Komjáti Károlynak, a kolozsvári társulat karnagyának, akinek Budapest legutóbb nagy sikert ért operettjét, a „Harapós férjet” mutatja be a kolozsvári színtársulat, Erdély területén először a marosvásárhelyi színpadon. Az invenciózus és melodikus zene őszinte sikert váltott ki a nézőtér közönségéből.

— ÖNGYILKOS LETT, MERT NEM OPERÁLTATHATTA MEG BETEG FELESÉGET. Temesvárról jelentik: Schmidt Béla, a Resicaművek aninai tisztviselője, főbelötte magát. Öngyilkosságának az oka az, hogy súlyos beteg feleségén műtétet kellett volna végrehajtania, de ehhez nem volt meg a szükséges pénze. Anyagi tehetetlensége annyira bántotta a jó férjet, hogy inkább a halált választotta, semmint felesége gyöttrődését lássa.

— TŰZ-SOROZAT SZEGEDEN. Tudósítónk jelenti: Egymásután két tűz is pusztított tegnap este Szeged városában. Este 8 óra tájban a Kálvária-terem kigyulladt az egyik városi bérház tetőzete. A tüzet a járőrök rögtön észrevették, amikor azonban a tüzoltók kivonultak, a fedélzet már menthetetlen volt. A kár jelentékeny. Az oltási munkálatok közben négy tüzoltó súlyosabban megsebesült. Alig tértek haza a tüzoltók, amikor a Tisza Lajos körúton kigyulladt az egyik villamos transzformátor. Itt a tüzoltóság hamarosan elfojtatta a tüzet, de a berendezés mégis elpusztult s emiatt a belváros egész éjjel sötétben maradt.

— TANKOKRA GYUJT AZ OROSZ ISZTENTELENEK SZÖVETSÉGE. Moszkvából jelentik: Az isztentelenek központi szövetsége elhatározta, hogy nagy gyűjtést rendez, amelynek eredményéből egy tank-rajt szerez be a vörös hadseregnek. A szövetség a huszonkét tankból álló rajt november 7-én, a szovjet fennállásának tizenegyedik évfordulóján akarja ünnepélyes keretek között átadni. Az isztentelenek szövetsége különben felhívást intézett a világ szabadgondolkodóihoz s kéri őket, támogassák ezt a nagyszabású gyűjtést.

A reconvalescentia a szervezet újraéledtése, sorvasztó betegségek után. Ezt az újjáépítést segíti elő az Ovomaltine a teljes értékű, tökéletes erősítő tápszer.

Brassó megye Magyarjai!

A régi liberális fegyvertárból előszedett ócska választási fegyverek, a hazug ígéretek és ökölműfogatások, hamisítások és indokolatlan letartóztatások dacára a június elsején megtartott képviselőválasztáson pártunk győzedelmesen került ki a küzdelemből. Az egész országos lenyűgöző elernyedség sem tizedelte meg sorainkat különben, mint az összes pártokét. Helyt állottunk, teljesítettük kötelességünket és lehetőséget teremtettünk arra nézve, hogy ha az országos arány is megfelelő lesz, a kamarába bejusson a mi jelöltünk.

Június 4-én újból az urnák elé kell járulnunk, hogy szenátorjelöltünkre.

SZÓRÁDY LAJOS

fatrangi ágh. ev lelkészre, ki a mi jelöltünk

alatt indul a küzdelembé, leszavazzunk.

Mint a képviselőválasztásnál, most is legyünk egységesek, tartsunk össze és tartsuk ki, hogy győzelemhez juttathassuk pártunk jelöltjét, népiink érdekeinek és igazságának harcosát.

Sokan az ellenpártok kortesői közül azzal igyekeztek a esüggedés mérgét oltani a lelketekbe, hogy a mi küzdelemünk hiábavaló, győzünk nem lehet. Ennek a kortesfogásnak ne ijedjenek fel. A szenátorválasztásnál több olyan pártnak nincs jelöltje, melyek a képviselőválasztásnál a mi sorainkból szakítottak ki szavazókat. Ezek most valamennyien velünk, a mi jelöltünkkel lesznek, úgy, hogy mi megerősödöttünk indulunk az új küzdelembé, melyből a román szavazók megoszott voltára való tekintettel minden reménységünk meg lehet arra, hogy győzelmesen kerülünk ki.

Fel ezért a becsületért és igazságért megvívandó alkotmányos küzdelemre! Mindenki szavazzon le a

jeles listán éretünk harcha menő jelöltünkre,

Szórady Lajosra.

A kötelesség szólit, a becsület parancsol. Teljesítsük szent kötelességünket.

Testvéri üdvözléssel:

Az Országos Magyar Párt
Brassó megyei Vezérőb-
zottsága.

★ HAUS IN ALLEN GASSEN. (Az agyafurt riporter) címen ma új zsánerű német filmsláger mutat be a Modern mozgó. Hans Albers a német filmművészet egyik legmarkánsabb alakja ebben a szerepben sokoldalú művészetéről tesz bizonyosságot. A szépséges Camilla Horn, Betty Aman (a Hadzsi Murat főszereplője) és Paul Heidemann, az aranyhumorú komikus játszik a főszerepeket. A filmet magyar felirattal.

— EMBEREKET ÉS ÁLLATOKAT SUJTOTT AGYON A VILLÁM. Bányási tudósítónk jelenti: A Bányás különböző részein szintén napirenden vannak a pusztító és orkászzerű zivatarok, s a vihar több községben rendkívül nagy károkat okozott és emberéleket is követelt áldozatul. Mercyzfalva község határában, a dohányföldekben lepett meg a zivatar öt embert, akik a vihar elől egy sátorba menekültek. Néhány perc múlva a villám lecsapott a sátorra s egy Unterweger Margit nevű asszonyt agyonhajtott, a többi négy embert pedig súlyosan megsebesítette. Hepp Márton földműves a villámcsapás következtében személgát vesztette. Keresztöld községben a villámok a táviró póznákat hasogatták szét, majd becsaptak a községi istállóba, amelyben öt községi bikát megöltek és több szarvasmarhát megsebesítettek. Bethlenháza községben a villámcsapások két házat gyújtottak fel. Általában az egész Bányás területén, különösen a gyümölcsösökben okoztak a viharok rendkívül nagy károkat.

— A BRASSÓI INTERIMÁRBIZOTTSÁG ÉS A MAGYAR PART. Beszámoltunk már arról a komédiáról, mely a brassói interimárbizottság Sárossy Lajos visszautasító lépése után megüresedett helyének betöltése körül foly. A megyei prefektus mindenképp szeretne egy magyart fogni az interimárbizottság részére. A Magyar Párt azonban az ország-szerinte tapasztalt és a brassói tanácsfelosztás körül is megállapított törvénytelenségek hatására alatt kimondotta, hogy a magyarság nem kíván az interimárbizottságban képviselőt vállalni. Erre való tekintettel egymásután kapják a prefektus és megbízottja a kossarat. Már több magyar urnál kopogtattak és próbálkoztak, de mindenütt visszautasításra találtak. Most pedig, hogy köztudomásúvá váltott a kormány erőszakos eljárása, amely a háromszéki, csiki és udvarhelyi választási eredményeket meghamisították, most még kevésbé akadhat valamire való magyar ember, aki odaálljon stafárnak és a saját korrektségét adja oda szépitőflastromnak egy városi tanács törvényellenesen eszközölt felosztása ódiának enyhítésére. A Magyar Párt elnöki tanácsa ma is foglalkozott ezzel a kérdéssel és elfoglalt álláspontját kifejezetten fenntartotta. Kizártnak tartjuk ilyen körülmények között, hogy akadna Brassóban egyetlen magyar ember, aki az összmagyarság álláspontjával és hangulatával szembe helyezkedne. Ezért okosan teszi a prefektus ur, ha felhagy a keresgéléssel és a magyarok által visszautasított állást betölti a saját pártjának valamelyik érvényesülést kereső tagjával. Ilyen van elég és az idő, meddig a kormány kegyeket osztogathat, aligha lesz hosszú.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütiések, kelések, furunkulások eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérterfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

★ SOKAT UTANOZZÁK, de sohasem érik utól minőségben a STOLLWERCK tejkar-mellát.

★ KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó anyánk, néhai özv. Török Józsefné elhunytá alkalmából fájdalomkban együttérzésüknek bármily módon kifejezést adtak, fogadják a gyászoló család leghálásabb köszönetét.

★ ÁLLANDÓ ZSUFOLT HAZAK KACAGTAK VÉGIG A „KICSERÉLEM A FELESÉGEM” hétfőn este bemutattot, kedves, szenzációs ötletekben gazdag, Anný Ondra-filmet. A „Zwei Herzen im dreiviertel Takt” és „Meseék az írógépről” bemutatója óta, nem volt még Brassóban egyetlen filmnek sem ilyen nagy sikere, mint ennek a filmnek volt. A közönség tetszésének nyilvánításául megtapsolta a filmet. A filmnek erdélyi diadalutja az „Astra” mozgóbol indul ki. A film egész héten műsoron marad.

— EGY FALUSI SZATÓCS BORZAIMAS TÉVEDÉSE. Bányási tudósítónk jelentése: Megdöbbentő gyermektragédiát okozott a bányási Keglevichháza községben egy falusi szatócs tragikus tévedése. Stempel Józsefné községbeli asszony hét éves kis leányát a boltba küldte egy liter ecetért, amit aztán a szobában az asztalra tett. Közben az anya dolga után látott, mialatt másik gyermeke, egy négy esztendő kisleány, levette az asztalról az üveget, amelynek tartalmát meg akarta kóstolni és abból egy kortyot ivott. A gyermek a következő pillanatban eszméletlenül esett össze, s mire anyja visszatért, a kis leányt már szonnyu görcsökben vergődve, félholt állapotban találta. A vizsgálat megállapította, hogy az üvegben ecet helyett ecetsav volt, amely a falusi szatócs borzalmas tévedése folytán került az üvegbe. A hatóságok a szatócs ellen megindították az eljárást.

★ Dr. OCT. COMANICIU és dr. BERKOVITS DAVID ügyvédi irodájukat Brassó, Hosszu-utca 92. szám alól Rejete Carol, volt Kapu-utca 50. szám alá helyezték át. Telefon 495.

★ EGY SZÓ: A „TŰZMADAR”, amely a legesodásabb filmsláger jelenti. Hozza a Modern.

HÉNIA JÓSNÓ

az okkult tudományok nagymestere. A kitűnő kézi és grafológus a mai napon Brassóba érkezett. Brassóban még hasonló képességű grafológus nem járt. Hénia okkultista nő annak köszönheti nagy népszerűségét, hogy minden kérdésnek, előzőleg mindenkinek megmondja multját. Így mindenkinek személyesen alkalma van megállapításainak ellenőrzésére, úgy hogy a jövőre szóló jóslásaiban sem kételkedhetik. Kiegészíti a legkényesebb igényeket és bűnűlő pontosságával állapítja meg mindenkinek a jellemét és életkörülményeit, pontos felvilágosítást ad üzleti, szerelmi, házassági és peres ügyeiről. Nagy érdeklődéssel kíséri a közönség mindenütt az okkult működését; siessen tehát mindenki, hogy el ne mulassza a kedvező alkalmat, önmagának és jövőjének megismerésére. Az okkultista nő Brassóban Vár-utca 16. szám alatti lakásán reggel nyolc órától esti nyolcig személyesen áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Építkezési telek

napos tékvéssel, 709 m² kiterjedéssel, Brassó központjához közel (Deák-kert) olcsón eladó. Érdeklődni a Korona szálloda igazgatóságánál.

Brassó központjában ház eladó 900.000 — lejár

Cím megtudható „SAXONIA” hirdetési irodában, Kolostor-utca.

STARTER-BATTERIE

Közgazdaság

Világ gazdasági problémák

Kapitalizmus és szovjet-gazdálkodás

Bonn berlini professzor élesen megvitatja egy tanulmányában az orosz szovjet gazdaságpolitikai alsóbbrendűségét a kapitalisztikus gazdasági renddel szemben. A kapitalisztikus gazdálkodás válsága a világ gazdaság elosztó apparátusában beállott zavarokra vezetendő vissza. Valamennyi ember szükségletének kielégítését technikailag ma már könnyen meg lehetne valósítani és a nehézségek a modern kapitalisztikus társadalom bizonyos szociális felépítésében gyökereznek. Oroszország azt hirdeti, hogy lakosságát a világhátrány egyáltalán nem érinti, mint ahogy a gazdasági válság kizárólag a magánkapitalisztikus rendszer következménye. Tény az, hogy Oroszországban nincs munkanélküliség. Csak hogy Afganisztánban, Perzsiában sőt Törökországban sincsen. Ez azonban semmit sem jelent, mert hiszen egy gyarmati ország, amelynek népsűrűsége európai részében csak 20, ázsiai részében pedig csak 2 főnyi, és amely iparait most kezdő csak felépíteni: a magánkapitalisztikus rendszer mellett sem ismerné a munkanélküliséget és az ipari cikkek fogyasztási szükségletét.

Ahol hiány áll fenn, ott nem lehet egyáltalán felesleg.

Nem is lehet munkanélküliség ott, ahol a munkásság kizsákmányolása olyan fokot ér el, amely a legkapzsisabb kapitalizmusnak sem volna megengedhető, s amelynek példáját csak a kapitalista néger rabszolgaság idejében találhatjuk.

Oroszország nyersanyagtermeléséhez a munkaerőt munkakényszerrel szerzi be, az ipari munkásokat pedig egyik iparágból a másikba kényszerrel telepíti át. Ennek a munkásságnak ellátása, főleg ruházat és lakás tekintetében, mélyen az európai átlag alatt fekszik. Így tehát fel sem merülhet a munkanélküliség problémája.

De hogy a magánkapitalisztikus gazdasági renddel szemben a szociál-kapitalisztikus orosz rendszer nem jelenthet haladást, azt Bonn professzor az orosz külkereskedelmi adataival is illusztrálja. Orosz országnak 114 millió lakosság mellett felannyi a behozatala és a kivitele, mint a tízmilliójú Kanadának. A lakosság fejekénti átlagára átszámítva, 1930-ban Oroszországban 20 márka behozatal esett, holott Irországban 400 márka, Kanadában

pedig 500 márka volt a behozatal fejkvótája, a kivitelből pedig Oroszországban 18 márka, Irországban 300 márka, Kanadában 420 márka esett egy-egy főre. Ez azt jelenti, hogy a kapitalisztikus rendszer még olyan országokban is, amelyek természetes erőforrásokban bizonyára nem gazdagabbak, mint Oroszország, sokkal nagyobb eredményeket tud produkálni, mint aminőket a szovjet-rendszer eddig felmutatott.

Emellett az említett két kapitalisztikus országban az életszínvonal összeha-

sonlíthatatlanul magasabb. — Nincs tehát semmi támaszpont arra, hogy elhiggyük az orosz propagandának, hogy rövid idő alatt nagyobb teljesítményeket ért el, mint aminőket a kapitalisztikus rendszer elérhetett volna, és pedig sem a természetben, sem az elosztásban. Tagadhatatlan, hogy a szovjet létezése a mai válságban összehasonlítások szolgálatát alapozta, és ha a kapitalizmus nem tudja megmutatni, hogy sokkal többre képes, mint az orosz rendszer, úgy jövője Európában nincsen biztosítva.

Leszállították, részben törölték a faanyagok, exportállat és a tojás kiviteli vámját

A kormány gazdasági bizottságának nagyfontosságú határozata

Bukarest, június 2.

A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen Manoiilescu és Argetoianu miniszterek is résztvettek. A gazdasági bizottság ezen az ülésen az alábbi fontos határozatokat hozta az export szempontjából:

Tölgyfa: a rönk vámját 10 ezer lejről 3 ezer lejre szállítja le a kormány vagononként, 35 cm. alatt 2 ezer lejre, faragás (cioplitură) 5 ezerből 1 ezerre, 20 cm. alatt 1 ezerből 500 lejre vagononként. **Tölgydeszka:** 2500 lejről 200 lejre, donga 4000-ről 200 lejre, traversék 4000-ről 200 lejre parkették és frizek vámját törli a kormány.

Bükkfa (esetleg fag): 3 ezer lejről 100 lejre, bükkdeszka vámja 100 lejről törölve, bükk-donga, traversék parkették és friz vámját ugyancsak törlik.

Gyertyánfa: rönk, gerenda, deszka 25 cm.-en felül 3500 lejről 300 lejre vagononként.

Diófa: rönk 15 ezer lejről 4 ezer lejre, deszka 15 ezer lejről 3 ezer lejre.

Szilfa: rönk 15 ezer lejről 3 ezer lejre, 25 cm. alatt 2 ezer lejre, deszka 15 ezer lejről törölve a vám.

Jávorfafa: 15 ezerből 3 ezer lejre, 35 cm. alatt 2 ezer lejre, deszka 15 ezerből törölve a vám.

Nyárfafa: rönk 4 ezerből 300 lejre, deszkavámja törölve.

Hársfa: rönk 5 ezerből 300 lejre, deszka vámja törölve.

Fenyő: rönk 25 és 25 cm.-en felül 5 ezerből 3 ezer lejre, 25 cm. alatt marad változatlanul 2 ezer lej, faragás 200 lejről, 100 lejre, deszkára, szélekre, dongákra a vám törölve.

Tüzipfa: tölgy és bükk vámentes.

Furnírfafa: vámentes.

A gazdasági bizottság elhatározta, hogy a kormány

törölje az állatexportszindikátus tagjai részére az állatkiviteli vámokat, nem szindikátusi tagok darabonként 400 lej vámost fizetnek.

A standardizált tojás vámja darabonként 10 baniban van megállapítva.

A gazdasági bizottság határozatát a legközelebbi minisztertanács fogja letárgyalni és minisztertanácsi jegyzőkönyvvel fogja a kormány a Monitorul Oficialban a vámmódosítást életbeléptetni.

Egy üzlet melyen 150 millió lejt lehet keresni

Az állami dohányjövédék koncesszionálnál akarja a dohányárak eladását

Bukarest, június 2.

Az állami dohányjövédék vezérigazgatósága már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat az egyik bukaresti nagybankkal, a dohányjövédék által előállított összes dohánytermék elárúsítási koncessziójáról. A terv szerint a szóban forgó nagybank venné át a dohányjövédéktől összes produktumait és ugyanakkor ez a nagybank volna az, amely vidéki kirendeltségei útján a dohánytermék szétosztását, forgalomba hozatalát végezné.

A dohányjövédéknél már elkészítették azt a regulamentot, melynek alapján a koncesszió bérbeadása történne, a regulamentum egyik pontja szerint a dohányjövédék igazgatóságának jogában áll a beérkezett ajánlatok közül kiválasztani azt az ajánlatot, melyet a többiek között teljesen komolyan tart, még abban az esetben is, ha ez a kiválasztott ajánlat anyagilag kevésbé előnyös a többi ajánlatoknál.

Ez másszóval annyit jelent, hogy újra egy hatalmas „üzlet” van kialakulóban. A kulisszák mögött az ajánlattevő bankkal a megállapodás már megtörtént és hogy utját állják annak, hogy egy másik bank vagy valamelyik tőkéscsoport beleüsse ebbe az üzletbe az orrát, ezért volt szükséges a regulament pontjai közé belopni a fentemlített kikötést. Szakértők szerint ez az üzlet évente 150 millió lej tiszta jövedelmet hoz an-

nak a nagybanknak számára, mely minden valószínűség szerint a fentemlített elkészülték megtörténte után, meg is fogja kapni a dohánytermék elárúsítási koncesszióját.

Ezek után csupán egyetlen kérdésre szeretnénk választ kapni ha ezért a 150 millió lejes üzletért ilyen élet-halálharcot folytat az említett nagybank és az elárúsító koncesszió tényleg olyan jó üzletnek mutatkozik, akkor mi szükség van arra, hogy a dohányjövédék kiadja a kezéből az elárúsítási monopoliumot, miért nem organizálja meg az eladást a dohányjövédék a saját rezsimjében és azt a 150 millió lejt, melyet az illető nagybank keresett volna ezen az üzleten, kétségtelenül jobb helyre is lehetne fordítani, mint arra, hogy egy nagybank amúgy is milliós hasznát növelje. Például ezen összeg erejéig le lehetne szállítani a dohánytermék árát, mert hogyha a dohányjövédék mindenképpen meg akar szabadulni ettől a 150 millió lejtől, azt legalább a fogyasztók kapják meg és ne egy nagybank trezorjaiba vándoroljon ez az összeg.

Stabilizálják a portugál valutát

Bukarest, június 2.

A portugál kormány törvényt tett közzé a portugál valuta stabilizálásáról. A törvény szerint 110 escudo egyenlő 1 angol fonttal.

A német - magyar és cseh - magyar kereskedelmi szerződések ügye

Budapest, június 2

Nickl Alfréd magyar meghatalmazott miniszter váratlanul hazaérkezett Berlinből, ahol a német-magyar gazdasági szerződés ügyében folytatott tárgyalásokat. A meghatalmazott miniszter egyelőre csak előzetes megbeszéléseket folytatott a német fővárosban és — mint értesülünk — a két ország között megkötendő gazdasági egyezmény ügyében június közepén indulnak meg a hivatalos tárgyalások.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a régen húzódo magyar-cseh vámkonfliktus is likvidálásra kerül, amennyiben a két ország delegátusai még e héten értekezletre ülnek össze.

Tőzsde

1931 június 2.

DEVIZÁK (belföldi jegyzés:) London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80, Berlin 39.91, Bécs 23.62, Prága 4.99 Budapest 29.30, Milánó 8.80, Páris 6.51, Amsterdam 68.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák schilling 23.65, cseh korona 5, pengő 29.50, márka 40, olasz lira 8.85, francia frank 6.63, holland forint 68, dinár 5.

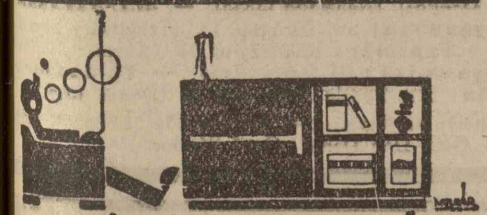
Nyílttér*)

NYILATKOZAT

Alulírott ezennel ismételtelen kijelentem, hogy Richard fiamnak bármilyen természetű adósságáért szavatosságot nem vállalok.

Georg Winter sen.
Ségesvár.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEKELY & RETI

ERDÉLYRÉSZI

BUTORGYÁR

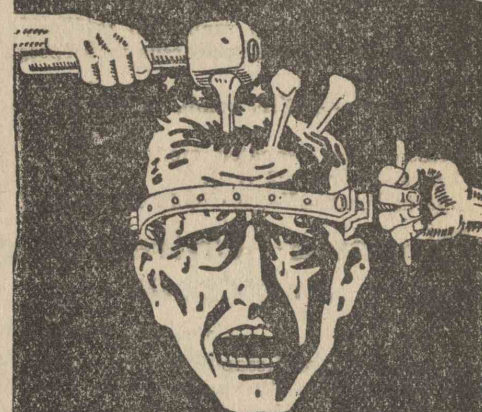
R. T.

MAROSVÁSÁRHELY

NAGYSZEBEN, BRASSÓI
FIÓKJAI

LESZÁLLITOTT GYÁRI ÁRON AJÁNLJÁK
A MODERN BUTOR-
GYÁRTÁS REMEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEKKEL IS!

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFAJÁS, HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FÁJDALMAK
ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

BERET VAPENGE

VEZERKEPVISELET: M. MARGULIUS, BUCUREȘTI, SMARDAN 4.

Erdély vezet a gazdasági fönkrejutás terén

1930-ban majdnem háromszorannyi kényszeregyezség volt, mint 1929-ben

Bukarest, június 2.

Amióta a kényszeregyezségi törvény rövid idő alatt már a harmadik formájában életbelépett, az érdekelték részéről sokkal több a panasz, mint volt a régi rendszer alatt. A kényszeregyezségi kérdések száma erősen megnövekedett, ami csak fokozta a gazdasági életben uralkodó zűrzavaros állapotot. Az a statisztika, amelyet most tett közzé 1930-ról az igazságügyi statisztikai igazgatóság, azt igazolja, hogy a kényszeregyezségi törvény ellen emelt állandó panaszok mindenben jogosultak.

A hivatalos adatok szerint az elmúlt évben összesen 1459 esetben kérték a kényszeregyezségi eljárás megindítását a bíróságtól, szemben az 1929 évi 519 esettel.

A kényszeregyezségi kérések közül 264-et visszautasítottak, 202-t visszavontak, 100 esetben elrendelték a csődöt, 235 esetben a bíróság elvben helyt adott a kérésnek, 534 kényszeregyezség jogerőre emelkedett, a többi kérés nem került 1930-ban elintézésre. A jogerős kényszeregyezségek országrészenként a következőképpen oszlanak meg: Erdély 117, Bánát 97, Muntenia (Havasalföld), 108, Moldova 84, Bukovina 69, Olténia 27, Dobrudza 20, Besarabia 12, vagyis Erdély és Bánát 40,07 százalékkal vezet ebben a szomorú statisztikában. A jogerős kényszeregyezségek aktívái

2 milliárd 660 millió 82.437 lej tettek ki (1929-ben 472 millió 72.778 lej), a passzívák 2 milliárd 793 millió 303.814 lej, (1929-ben 457 millió 991.468 lej). Országrészek szerinti tagozódásban Erdély és Bánát itt is vezet 1 milliárd 75 millió 923.108 lej aktívával (40,31 százalék!), és 1 milliárd 326 millió 542.801 lej passzívával (47,5 százalék).

Különösen kedvezőtlen a Bánát statisztikája, amely több, mint 180 millió deficitet mutat ki az aktívák és passzívák között

és a tulajdonképpeni Erdélyt is felülmulja a krízis következményeiben. Országos viszonylatban az 1930. évi jogerős kényszeregyezségek passzívái 124 millió 979.444 lejjel haladják meg az aktívákat. Ilyen körülmények között igazán nem csoda, hogy a hitelélet beföldön a teljes megbénulás felé halad és külföldön sem akarnak már hitelt adni Romániának. Erre való tekintettel

a Hitelezői Védegyelet a parlament összehívása után azonnal akciót kezd a kényszeregyezségi törvény hatályon kívül helyezésére érdekében,

aminek ellenében kéri fogja, hogy a régi királyság területén érvényes moratóriumot az egész országra terjesszék ki és módosítsák a csődtörvényt a hitelezők és ne a csődtömeg gondnokok érdekeinek megfelelően.

key I., az óbudai csapat tréner, aki balszélsőt játszott, rugta a vendégek második gólját. A 44-ik percben Buza szepit az eredményen.

Az UDR nyerte a nyugati liga bajnokságát

Arad, június 2.

A nyugati liga bajnokságának döntő mérkőzésében a resicai UDR csapata, imponáló fölénnyel 6:1 (1:1) arányban legyőzte a Glória csapatát.

TORDA:

Nemzeti B. (Budapest)—Üveggyár 5:4 (3:1). A mérkőzés zuhogó esőben folyt le. Bíró dr. Hirsch.

SZÉKELYUDVARHELY:

Fogarasa—MTE 2:1 (1:1). A mérkőzésen súlyos szerencsétlenség történt. Egy heves összecsapásnál Petrovicsot, az MTE kapusát fejbérülték. A szerencsétlen játékos balszéles súlyosan megsérült. Sebét a kórházban kötézték be. — A második félidőben a munkáscsapat valóságos kapuhoz szegte ellenfelét, de eredményt nem tudtak elérni.

↓ ROMÁNIABÓL ANGLIABA ÉS VISSZA MOTORERÉKPARRAL. Ujabb sikert könyvelhetett el 1931. május 30-án a román motorkerékpársport. Első ízben történik, hogy román sportemberek motorkerékpáron hosszabb utat tesznek meg, Középeurópán át. — Săulescu Theodor ezredes, a romániai Moto Club megalapítója és Marin Moraru, az ismert bajnok, elhatározták, hogy az utat Magyarországon, Ausztrián, Németországon, Anglián, Franciaországon, Svájcban és Olaszországon át motorkerékpárral teszik meg. Anglia meghívta ezeket az urakat, hogy, mint Románia képviselői, a világ legnehezebb motorkerékpárversenyén, Douglasban, Man szigetén részt vegyenek.

A kiváló sportembereket számos barátainak jókívánsága kíséri útjukra, amelyhez csatlakozik a Vacuum Oil Company is, mint a romániai motorkerékpár állandó támogatója. Reméljük, hogy az utról nemsokára érdekes híreket adhatunk.

Szerkesztői üzenetek

R. I. 021334. sz. A gyermek megvizsgálása nélkül nem lehet biztosan mondani. Éppúgy lehet egy hólyaghurut, vagy vesemedencelob is, mint egyszerű ideges, azaz lelki jelenség. A kérdésben döntő fontosságú a vizelet vizsgálata. Ettől függ elsősorban a beindítandó kezelés. (Dr.)

P. H. T., Fogaras. Szíveskedjék a bukaresti plébánia hivatalhoz írni. Címe: Str. Bărbăntei 35

M. A., Brád. Csak abban az esetben kaphat iparigazolványt, ha szakképzett üzletvezetőt alkalmaz.

Egy előfizető. 1. Örüljön, hogy olyan fiatal, hogy még elpirul, ha egy fiatallembert mutatnak be Önnek, vagy, ha dicsérik, vagy egyáltalán beszélnek Önről. Ha azonban tévednék s Ön már nem volna olyan fiatal, mint én gondolom, akkor komolyabban is foglalkozhatunk ezzel a kérdéssel, de akkor sokkal, de sokkal részletesebben kell írnia saját magáról, eddigi életéről, fontosabb élményeiről, csalódásairól, vágyairól, stb., stb. 2. Azt a csodaszert, amellyel egyszerre lehet „a testet

hizlalni és az arcot fogyasztani”, sajnos, nem ismerem, mert nem lehet egyszerre hizláló diétát a testnek és koplalót a fejnek rendelni s nem lehet a testet lefektetni s a fejet hegyi turákra küldeni. (Dr.)

Banktisztosító, Marosvásárhely. Amint hétfői számunk egyik cikkében ismételten rámutattunk, a részvénytársaságok részvényei és kötvényei, a csekkek, váltók, számlák, biztosítási díjkötelezők és a látványossági belépti jegyek nem esnek az aviatikai pótbélyeg-kötelezettség alá. Ez már csak azért is teljesen világos és kétségtelen, mert ezek is olyan okmányok, amelyeket a bélyeg- és illetéktörvény 4—14. szakaszai felsorolnak. Ha tehát rájuk is vonatkoznak a két lejes repülőbélyeg kötelezettsége, akkor nem volna szükség külön felemlítésükre, illetőleg kivételzésükre. Bizonyos, hogy a szóbanforgó 6. szakasz megfogalmazása nem eléggé szabatos és, — a mint az ország különböző helyein előfordult

esetek mutatják, — félremagyarázásra ad alulkalmat. A szakasz egészen szabatos szövegzése ez kellene legyen: „Két lejes bélyeg esnek: a táviratok, csomagok, a bélyeg- és illetéktörvény 4—14. szakaszaiban bezárolt felsorolt okmányok, kivéve az állami hatóságokhoz címzett és az előző szakasz által megadott beadványokat, valamint a részvénytársaságok részvényeit és kötvényeit, a csekkeket, váltókat, számlákat, stb.” Ennek „valamint”-nek a hiánya, továbbá az a körülmény, hogy a románban a tárgysort meg egyezik az alanyesettel, teszi kétséssé a szöveg értelmét, de csak azok számára, akik nem ismerik a bélyegitörvény 4—14. szakaszainak tartalmát.

Retyezát I. A levelében reklamált tudósításokat és cikkeket nem kaptuk meg. Anyagtorlódás miatt azonban rendes belső és külső munkatársaink írásait is csak alig-alig tudjuk elhelyezni.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kormányozható betegtolókocsi (önműködő) alig használt, jutányosan eladó. Cím: a brassói kiadóban.

Elsőrendű üzempékes Máv. magánjáró cséplő 10 HP. motorral, jutányos áron eladó. Orbán Károly Cristur. 13314

Megyeszékhelyen egyedülálló jömeneteli mozi, betegség miatt átadó. Leveleket „rentabilis” jellegre Rudolf Mosse Cluj továbbít. 13312

Üzletberendezés megvételre kerestetik. Ajánlatokat „F. A.” jellegre a brassói kiadókba kéretnek. 1313301

Allást nyer

Néme-magyar fordítót keresünk. Amatőr-fényképész előnybe részesül. Bukarest, Rahovei 11. emelet. 13310

Kisasszonyt, perfekt magyarorománt, fizetett praktikánsként irodába felveszek. Cím 13298 sz. alatt a brassói kiadóban.

Erdélyi iparvállalat keres mielőbbi belépésre perfekt önálló román-magyar-német LEVELEZŐNÖT, feltétlen gyakorlatl, a vevőkkel való írásbeli érintkezésben. Ajánlatok „Ügyes levelező” jellegre a brassói kiadókba. 13307

Jómegjelenésű, három nyelvet beszélő BORBÉLYMUNKÁS felvétetik azonnal. Filipánits fodrász Brassó. 13306

Lakás

ARADON HOTEL CENTRAL modernül, folyó vízzel felszerelve, tiszta, csendes, olcsó!

Négy-öt szobás lakás sürgősen kerestetik. Lehetőleg a Belvárosban. Cím 13299 sz. alatt a brassói kiadóban.

Intelligens urileány lakótársnót keresek. Bukarest, Str. Luterana 6. Portánál. 13308

Szép, egészséges, 2 szobás modern lakás kiadó. Brassó, Hosszu-utca 88. 13238

Nyaralásra díjtalanul vállallunk német leányt. Oradea. Farmacia Cleopatra. 13304

Butorozott szoba teljes ellátással, június 15-től kiadó. Ugyanott házikoszt háznál kihordásra is kapható. Brassó, Fekete-ucca 20. sz. 13300

Vegyés

Asztalos-műhelyemben Ing. Yorceanu 5 mindenféle e szaktázmához tartozó munkát vállallok, tanulót felveszek. Leopold. 13300

Pénzkölcsönt könnyű feltételekre adhatok. Leveleket „Kölcsön” jellegre Rudolf Mosse Cluj továbbít. 13300

Fiatall, szolid kelmefestő és vegytisztító segéd, aki a Czimgyárban tanult, azonnali alkalmazást keres. Cím: Gergely Ferenc, Cluj, Str. Gen. Postas 5. 13320

Nagykereskedő 26 éves leányát férjhez adná egymillió lej k. p. és három szobában berendezéssel. Felvilágosítást 60 lej bélyeg ellenében küldök. BIZONY házasságközvetítő iroda Temesvár. Gh. Coşbuc 2.

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdai vállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba a negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadónivatalos, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

MEGBÍZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déva: Str. S. Barnuțiu 10. (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszombat: Str. Furaului 13. (Szejtőváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár- és Máramarosmegye részére — Szilágyosmilyó: (Hesperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József.)

Megbízások telvétele és fizetések átvételére lenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

Kedden, június 2-án, megnyílik az

EFORIA nyári fürdője, uszómedencével és homokstranddal

Ugyanakkor megnyílik

vizgyógyászati osztályunk is

DR. A. SGARDELLI vezetése alatt.

Rendelés kedden, csütörtökön és szombaton d. e. 8—9 óráig

A román iskolák Eforiájának gőzfürdőjébe felvétetik egy kiképzett masször és tyukszervágó, ugyanott felvétetik egy kiképzett uszómester is.

Footballabdák I-a
1/150, 1/200, 1/250, 1/300 gummival
5 meccs labda Let **410**—
Viszonteladónak kedvezmény
GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 36.